

Povídky inspirované historií

Lenka Martinková

Ďábel v kostele

Ke klenbě chrámu se nesla zbožná slova věřících. Před oltářem klečel kněz a modlil se. Ruce pokorně sepjaté, pohled upřený na kříž na oltáři. Otevřenými kostelními dveřmi občas dovnitř zavál studený podzimní vítr. Nízko nad zemí se vznášelo zažloutlé listí a plíživě se přibližovalo ke knězi.

Náhle se venku setmělo. Kostelní věž se ztrácela v těžkých mracích. Dešťové kapky bičovaly město. V dálce zahřmělo. Úpěnlivé modlitby stoupaly ke klenbě zdobené freskami.

Vítr opět zavyl. Zlověstně. Jako duše kvílící v očistci. Oči plné strachu upoutal jen krucifix nad hlavou kněze. Všichni měli ještě v živé paměti, jak v takovém počasí shořel kostel na hradě. Na hradě, kterému vládl bohabojný pán! Něco takového se přece snadno mohlo stát i tady – v podhradí. Hřešil tu kde kdo a každý mohl vyjmenovat hříchy všech svých sousedů.

Za vitrážovými okny mrkl blesk a spolu s ním se ozval hrom. Bouřka řádila přímo nad kostelem. Dav věřících s pokorně skloněnou hlavou prosil Boha za odpuštění. Vítr vehnal do chrámu dešťové kapky. Listí vířilo vzduchem. Jen kněz klidně pokračoval v bohoslužbě.

Zvenčí se ozvalo nelidské zavytí, při kterém tuhla krev v žilách. Hlasy věřících, jako by tou hrůzou ještě zesílily. Kněz byl ke svým ovečkám obrácený zády. Neměl žádnou šanci uklidnit je svým laskavým úsměvem.

Ženy v zadních lavicích se otočily. Před chrámem hořelo! Jak je něco takového možné? Plameny se před jejich očima začaly formovat do podivných tvarů. To už určitě musí být ďáblové dílo. Copak je něco takového možné samo od sebe?!

Ve dveřích kostela stál ohromný černý pes. Oči mu plály jasným plamenem. Z řad věřících se ozvalo několik zděšených výkřiků. Teď nebylo nemožné udržet v příbytku Božím zbožný klid. Každý hledal ochranu u svého patrona, prosil, aby se za něj přimluvil u Boha.

Obluda zavyla a dlouhými skoky se rozeběhla chrámovou lodí. Šířila kolem sebe panický strach. Vrčela a vztekle cenila zuby na věřící v lavicích. Víc si jich však nevšímal. Od svého pána měla jiný úkol – jejím cílem byl muž v ornátu, klečící před oltářem.

Několik dětí se strachy rozběčelo. Ve vesnici se dlouho vyprávěl příběh o Smrtonošovi, psu, který kolem sebe šíří strach a zkázu a je předzvěstí něčeho mnohem horšího. Říkalo se, že se už několikrát objevil. Jednou přišli nepřátelští vojáci a podruhé byl zavražděn urozený pán, kterému vesnice patřila. Nikdy dřív se však nestalo, že by někoho napadl přímo na posvěcené půdě. To by mohlo znamenat ještě mnohem horší událost.

Kněz se neotočil ani v okamžiku, kdy utichly zbožné modlitby a nahradil je srdceryvný nářek. Myslí byl plně oddán Bohu, jako by snad zapomněl, že slouží mši.

Před očima všech přítomných se mu těžké tlapy zvířete opřely o ramena. Povalilo ho na břicho a zvedající se na zadní, triumfálním zavytím oznamovalo svoje vítězství. Po celou tu dobu ale z kněze nespustilo oči. Hlídalo každý jeho pohyb, přestože se zdálo, že je ochromený hrůzou.

Sklonilo hlavu a vycenilo ostré špičáky. Nepatrně se kolem sebe rozhlédlo, jestli snad neuvidí někoho, kdo by se mu v jeho řádění pokusil zbránit. Nikdo se ani

nepohnul. Všichni jen bezmocně přihlíželi, jak děsivé divadlo dopadne. Ani kněz ze sebe nevydal hlásku. Nehybně ležel na studených dlaždicích a oči plné strachu upíral kamsi na fresky u klenby chámu.

Pes do něho několikrát rýpl čumákem. Chtěl snad zjistit, jaké nebezpečí mu hrozí od prostého sluhy božího? Skoro se mu zdálo, jako by cítil, jak ho olizují pekelné plameny, šlehající zvířeti z očí.

Zavrčelo mu těsně u ucha. Tiše a výhružně. Od tlamy mu odlétlo několik kapek slin odporně páchnoucích sírou.

Kněz se rozkašlal. Dusil se. V duchu se modlil, aby k němu byl Bůh milosrdný a dopřál mu alespoň rychlou smrt. Snad ještě nikdy v životě se nemodlil upřímněji. Někdy dokonce kacířsky pochyboval o existenci Boha, ale teď mu bezmezně důvěřoval. Kdo jiný, než On by ho mohl zachránit ze spárů té pekelné bestie?

Pes znovu odhalil tesáky a slonil se mu ke krku. Kněze ovanul děsný pekelný puch. Neodvážil se ani pohnout. Bylo to příliš nebezpečné. Nebo by se měl pokusit nějak mu uniknout?

Ohnivě oči se skrz něj provrtávaly, jak si ho zvíře lačně prohlíželo. Poslední vteřiny života zběsile utíkaly a nebylo možné je nějak zastavit. Pes se mu prudkým pohybem zakousl do krku a trhl. Kněz byl na místě mrtev.

Několik věřících se pokusilo nestvůru odehnat. Ale ta, jako by věděla, co ji čeká, se kolem nich protáhla dřív, než se k ní dostali blíž a zmizela v bouřce.

Ministranti si kněze vyděšeně prohlédli. Ještě se nestalo, aby ďáblův služebník řádl přímo v kostele. Takovým místům se všichni zplozenci pekla vyhýbali. Jenomže tehle byl jiný, mnohem agresivnější a silnější.

Několik mužů se se svými ženami a dcerami vydalo k domovům. Kostel byl znesvěcen. V takovém případě je už nechránil před pekelnými mocnostmi. To už se rovnou mohli pomodlit doma. I když by to někteří mohli brát jako rouhání se Bohu.

Dveře do ložnice hradního pána se po krátkém zaťukání otevřely. Zatím se rozhodl dělat, že spí. Nechtěl být rušen... Umyslel si, že vstane jenom v okamžiku, kdy bude jeho přítomnost nezbytně nutná.

„Pane...“ od dveří se ozval pokorný hlas. No ovšem, velitel jeho vojska, to si mohl myslet! Kdo jiný by si ho dovolil vzbudit, než on? Ne, zatím se mu neozve. Ještě chvíli... Trochu si ho vyzkouší. Jestli to není až tak důležité, hned zase odejde.

„Pane?“ Velitel pokročil dopředu. Hradní pán cosi nesouhlasně zabručel a pomalu otevřel oči. Tohle bylo vážnější, než se původně domníval. „Co se stalo?“ zeptal se a důkladně zívl. Ani služebnictvo ještě nebylo vzhůru.

Voják spokojeně přikývl. Už měl strach, jestli je jeho pán naživu. Zbožně se pokřičoval. „Na panství řádí ďábel...“ oznámil truchlivě. Velmož se jízlivě ušklíbl. „A kde ses to dozvěděl? To za mnou zase běžíš s nějakou povídkou z šenku?!“ zeptal se přísně. Možná to trochu přehnal. Věděl, že jeho vojáci se bojí všeho nevysvětlitelného. A tohle byl jediný způsob dokázat jim, že takovým řečem je zbytečné věřit.

Velitel na chvíli překvapeně zmlkl. „Ne... to je pravda, pane...“ Velmož mu dal pohybem ruky najevo, aby pokračoval. „Pekelná nestvůra zabila kněze. Jsou na to dokonce svědci!“ vykřikl dřív, než byl varován, že lhát se nevyplácí.

V místnosti zavládlo zlověstné ticho. Voják si netroufl promluvit dřív, než jeho pán, který teď přemýšlel. Vzpomínal, co se před několika lety stalo tady, přímo na hradě. Během mše zachvátily kostel plameny. Tenkrát ho zapálil blesk. Ať si poddaní a čeleď říkali cokoli, on byl u toho. Jenomže zkazku o ďáblu jim jenom těžko vyvrátí.

A že pak přišla cizí vojska? Vždyť byl ve válce s okolní šlechtou!

Přikývl. Ne, tohle bylo něco jiného. Tehdy byla bouřka, ale teď? Foukal nepříjemný vítr, to bylo všechno. „Přiveď rychtáře, chci se o tom dozvědět co nejvíc.“ Velitel se zdvořile uklonil a zavřel za sebou dveře.

Vesnicí se zatím šířily podivné zvěsti. Šenk byl plný svědků, kteří měli zaručeně pravdu. Každý z nich však pekelnou stvůru popisoval jinak a čím bylo později, tím hrůznějších rozměrů nabývala.

„Zabil ho ohnivý pes velký jako stodola.“ „Ale ne, ten byl jako věž na našem hradě.“ „Kdepak věž! Nejdřív byl docela malý, ale jak se blížil ke knězi, tak se zvětšoval.“

Snad jedině šenkýř měl z události radost. Jeho hospoda pomalu upadala, ale teď věděl, že si sousedé nakoupí a on alespoň bude mít na živobytí. Dokonce pozval několik příbuzných, aby mu pomohli v kuchyni.

Vsí se šířil strach. Nikdo nevěděl, co se děje a co může přijít. Vesnice podle královských vyhlášek nesměly mít hradby a kdyby přitáhlo nepřátelské vojsko, těžko by se ubránili. Nikdo z nich rozhodně nevěřil, že by jim pomohla hradní posádka.

Dveře do šenku se otevřely a vešel voják. Přísně se rozhlédl kolem sebe, a zamířil rovnou ke stolu, u kterého seděl rychtář. Bez jakéhokoli pozdravu, nebo gesta úcty, na něj vybafl: „Chce s tebou mluvit náš pán.“

Rychtář přikývl. Něco takového ho napadlo už v kostele, když viděl, co se děje. Bylo mu jasné, že dřív nebo později se to urozený pán dozví a nechá si ho zavolat. Jenomže netušil, že to bude tak brzy. Nebyl zrovna v nejlepší formě, s každým sousedem si musel promluvit a vypít nějaký ten džbáněk. To už patřilo k rychtářskému řemeslu. Musel vědět, co si ostatní myslí, aby pak na hradě nikoho nepoškodil.

Jen co vojáka uviděl, bylo mu jasné, že je zle. Rychle vstal a přikývl. Přes ramena si přehodil plášť a následoval posla z šenku. Netušil, co by po něm vrchnost chtěla vědět. Opakoval si, co se od koho dozvěděl.

Poklekl, pokorně sklonil hlavu a čekal, až ho urozený pán vyzve, aby promluvil „Co si o tom myslíš, rychtáři?“ zeptal se, jako by byli dávní přátelé. Bez rozmyslu odpověděl: „Všechno je to jenom hospodský výmysl.“ Velmož se zamračil. „Já ale slyšel o psu velkém jako stodola!“ napomenul ho přísně.

„Byl mnohem menší, ale dost velký na to, aby si troufl na člověka.“

Hradní pán přikývl. „Proč se potom kněz nebránil?“

„Ten pes byl ohnivý, pane!“ vysvětloval rychtář se strachem v očích. „Ohnivý? Copak něco takového existuje?!“ vyštěkl a rychtář se přikrčil. „Byl jsem u toho, pane.“ „A jak byl podle tebe velký?“ zeptal se ho znovu. „Asi střední...“ „Předtím jsi říkal, že malý...“ „Střední, spíš malý.“ „Proč se tedy mluví o psu velkém jako stodola?!“ vyjel na něj netrpělivě.

Rychtář se nadechl k odpovědi. Co na tohle říct? Nevěděl. On sám pro kněze nic neudělal, byl strachy bez sebe. Dokonce se raději schoval za kancionál, aby se nemusel dívat na tu hrůzu. Všechno věděl jenom z vyprávění sousedů v šenku.

„Nejdřív byl velký jako každý jiný pes, ale jak se blížil k oltáři, byl čím dál větší.“ Velmož chápavě pokýval hlavou a milostivě ho propustil. No ovšem, to si mohl myslet. Kdo ví, co jeho poddaní viděli?!

V zimě přišel hladomor, po něm válka a nakonec morová epidemie. Lidé se báli třeba jenom promluvit, aby nepřivolali něco mnohem horšího. Všichni si však dobře pamatovali, co se stalo v kostele, přímo před oltářem...

‘Osada byla opuštěna koncem 15. stol, kdy byl přímo při mši zabit kněz a následovalo několik katastrof. Za všechno prý může zjevení Smrtonoše, psa, který je předzvěstí tragických událostí.’ Stálo na turistické tabuli nedaleko základů šenku.

Mladý pár se kolem sebe rozhlížel a fotil si všechno, co ho zaujalo. Z křoví se ozvalo zavytí a v dálce jako by přelétly jiskřičky složené do tvaru psa...

Gombík

S tmávalo se. Předhradí pomalu usínalo, ale kněz věděl, že ne každý prosí Boha o ochranu. Každý tady na hradišti sice chodil do kostela, jenomže ne všichni věřili v jediného Boha. Některé z těch pohanů znal. Více než ostatní dávali na odiv svoji víru. A potom se v noci kradli do lesa, k obřadní ohradě. Kníže sice navštěvování posvátného háje zakázal, postupně ho nechával vykácat a dokonce těm, kteří by se do něj odvážili vstoupit, hrozil smrtí. Nebylo to nic platné.

Na hladině slepého ramene řeky, chránící dvouapsidovou rotundu na podhradí, se odrážely poslední paprsky zapadajícího slunce. Zapálil silnou lojovici a čekal. Dřív, nebo později, se některý z nich objeví. Tentokrát se rozhodl, že je bude sledovat.

Kdyby si víru svých předků uchovali sloužící, ještě by to pochopil. S poddanými byly vždycky problémy. Nikdy neuznali žádné novoty. Chtěli žít tak, jako dosud. Necháпали novou víru, nevěděli, proč si nemají Boha zobrazovat. Potřebovali hmatatelný důkaz božské podstaty, podobně, jako ve staletích předtím. Nerozuměli tomu, jak jeden Bůh může stihnout vyslyšet všechny jejich modlitby.

Zarazil se. S poddanými by se časem povedlo nějak hnout, ale když je v tom podporovali i velmožové? Kněz nad tím mávl rukou. Ďábel ovládal duše jeho oveček, a proto nemohly uvěřit v jediného správného křesťanského Boha.

Trhl sebou, když opodál zahoukala sova. Sova?! Pozorněji se zaposlouchal do zvuků noci. Nebyl to ten samý zvuk, který slýchal z lesa nedaleko rotundy. Tohle bylo jenom napodobení soviho houkání. Rozmáchlým gestem se pokřižoval. Přes ramena si přehodil teplý plášť. Otevřel dveře svého obydlí, dovnitř dopadlo několik zažloutlých listů. Povzdechl si. Se všemi obyvateli hradiště vycházel a žádného z nich nechtěl vystavit trestu.

Vítr mu zhasl svíčku. Nebylo by lepší se vrátit? Nikdy pořádně nevěděl, jak takový pohanský obřad vypadá. Nechtěl přece nikoho obvinít, ani mu mluvit do duše. Byl jenom zvědavý, co by se stalo, kdyby návštěvu o několik dní odložil? Nic! Rozhlédl se kolem sebe. Blížil se podzim, počasí se zhoršovalo a kdo ví, jak bude na příští obřad?

Očima se snažil proniknout tmou na kraji lesa. Zatím měl dost času. Pohané se pomalu scházeli a čekali na sebe. Rozhodl se vrátit domů a svíčku znovu zapálit. Bez ní by byl v lese ztracený. Věděl, kde se jejich obřady konají, ale potmě by tam netrefil.

Co nejopatrněji našlapoval spadaným listím. Pozorně se díval pod nohy, aby snad nešlápl na nějakou suchou větvičku, která by ho prozradila. Jednou rukou si z cesty odhrnoval větve a přidržoval je, aby ho nešlehly do tváře, druhou kryl skomíravý plamínek lojovice. Co chvíli mu rozehřátý tuk kápl na ruku. Kousl se do jazyka, aby potlačil bolestný výkřik a místo toho jen tiše sykl.

Vždyť to přece nemůže být tak daleko! – pomyslel si a sípavě oddechoval. V lese před ním se míhalo několik světél, jak tudy šli pohanští obyvatelé hradiště. Chovali se s naprostou samozřejmostí, jako by si byli jistí, že je nikdo nemůže prozradit.

Kněz se na okamžik zamyslel. Jak se mohli dostat z brány? Nevěřil, že by si jich nikdo nevšiml, kdyby se někde pokusili hradby potají přelézt. A navíc to bylo neproveditelné – vždyť k nim patřily i ženy a malé děti! Nechtěl ani připustit možnost, že by je strážce pustily dobrovolně. Jedině, že by... Znovu si v duchu prošel svoji

domněnku, ověřoval každou maličkost. Jedině, že by stráže patřily k nim. Rozhodl se z obřadu odejít dřív a všechno si ověřit přímo u brány.

Skupina před ním už došla na malou mýtinu. Před ním se ze tmy vynořovala obřadní ohrada v celé své jednoduchosti. Odsud měl dobrý výhled a mohl zase kdykoli nepozorován odejít. Přikrčil se za nejbližším keřem a čekal, co se bude dít dál.

Kolem se rozhostilo tajuplné ticho. Od řeky sem vítr přivál měkkou mlhu a měsíc celé místo zaléval mdlým světlem. Nastal čas, kdy zlí duchové mají nad lidmi největší moc. Bezděčně se pokřivoval. Chtěl odhalit nekalé úmysly pohanů a Bůh ho jistě ochrání.

Zprostředka ohrady vyšlehl k tmavému nebi oheň. Obřad začal... Jeden z mužů zvedl dlouhý nůž s ozdobnou střenkou. Na kameni u nohou mu leželo odrostlé kuře. Naposled se na něj zadíval, než mu podřízl krk. Hustá krev pomalu stékala do připravené misky. „Obětina Svantovítovi!“ oznámil muž slavnostně, když otřel nůž do usychající trávy.

Několik dalších lidí na osvětlené místo přivedlo koně. Šel vážně, jako by si uvědomoval, že se stal součástí něčeho velkolepého. Beze strachu se kolem díval moudrými očima. Nečekal žádné nebezpečí, jeden z mužů mu tiše mluvil do ucha a hladil ho po čumáku. Ve světle ohně se zablesklo ostří sekyry. Kněz na poslední chvíli odvrátil pohled.

Doléhal k němu tlumený jásot. Stačilo mu to. Obětovali tady bohu války Svantovítovi. Chtěl se zvednout a odejít. Dělo se tady něco nekalého, s čím nechtěl mít nic společného. Už tak se dost provinil, že vešel do pohanského posvátného háje...

Rukou zakryl blikající plamínek svíčky. Vyšvihl se na nohy, bylo mu jedno, jestli ho tady někdo uvidí. Jediné, co si přál, bylo dostat se pryč. Co nejrychleji, zpět ke své rotundě, pod Boží ochranu.

Plášť se mu zachytil za ostnatou větvíčku. Nedbal na to, spěchal dál dokud látka nepovolila. Přidržel si ji na ramenou a utíkal, co mu nohy stačily.

„Někdo nás sleduje!“ z obřadní ohrady za ním běželo několik mužů. V rukou třímali hořící větve, aby lépe viděli na cestu. Nebrali na vědomí, že by mohli něco podpálit.

Kněz v duchu odříkával slova modlitby. Nesmějí ho dopadnout. Věděl, že by zle skončil. Nejspíš s dýkou v zádech někde v řece. Zrychlil a nevšímal si píchání v boku. Nebyl zvyklý na tolik pohybu a brzy ztratil pracně získaný náskok. Uklidňoval se myšlenkou, že mu zbývá už jenom kousek. Pak za sebou zabouchne bytelné dveře a zajistí je závorou. Bude v bezpečí.

Pronásledovatelé se přibližovali. Jasně slyšel, jak se domlouvají. Svíčka už mu zhasla a teď za to děkoval Bohu, přestože klopytal potmě. Aspoň pro ně byl skoro neviditelný. Noc ukryje všechny, kteří to potřebují. Ať pohany, nebo ty s bohulibými úmysly.

Na písečném břehu se rýsovala silueta rotundy jako příslib něčeho milého, krásného, nekonečného... Žil tady trochu stranou od zbytku hradiště a přitom nebyl sám... Docházely mu síly. Doufal, že pohany setřásl. Neslyšel je za sebou, a tak si troufl místo běhu jít. Klidně a vyrovnaně, jako by se nic nestalo. Jen jeho hlasité, trhané oddechování svědčilo o prožitých hrůze.

Muži se vraceli zpět k ohradě. Nespokojeně se ošívají. Všichni dobře věděli, co kníže vyhlásil. Každý z nich mohl skončit na popravišti. Jestli je někdo viděl, mají ortel podepsaný už teď. Ale proč by to někdo šel hlásit knížeti? Tím by přeci prozradil, že byl v posvátném háji s nimi a mohl by pak být souzen stejně jako oni. Jak

by dokázal, že mluví pravdu?

Mladík triumfálně vykřikl. Ve světle hořící větve, kterou nesl nad hlavou, se na zemi něco zalesklo. Sklonil se a spěšně si cosi schovával do váčku u opasku. Nenápadně se kolem sebe rozhlédl, aby si ověřil, jestli ho někdo neviděl. Narovnal se. Byl tak zaujatý myšlenkami na svůj nález, že si nevšiml suché větve nad sebou.

Ženy v ohradě zatím začaly koně zpracovávat. Většina z nich byla pomazána jeho krví. Sotva příchozí vešli na prostranství kolem ohně, vrhli se k nim další muži, kteří tu zůstali hlídat. „Chytili jste ho?“ mladík nepatrně zavrtěl hlavou. „Ty odpovídáš za všechny?! Tak mi vysvětli, jak je to možné?!“ Jeden z rady starších si ho nepřátelsky měřil. „Doufám, že alespoň víš, kdo to byl?!“ zeptal se přísně. Mladík znovu tiše zavrtěl hlavou. On nikoho neviděl, on jenom našel... Sova postřehnutelným pohybem zkontroloval, že ten kulatý zlatý předmět má stále dobře ukrytý ve váčku.

„Ale ty jsi přece v lese něco našel...“ Chtěl věřit, že ho nikdo neviděl. Jenže teď ho jeden z mužů udeřil do ramene. Člen rady starších k němu natáhl ruku: „Co to je? Měl bys mi to odevzdat...“ V hlase mu zazněla výčitka, proč se se svým nálezem nepochlubil hned. Mladík mu předmět nechotně podal. Byl přesvědčený, že si ho bude moct nechat a trochu tak zbohatne.

Bělovlasý muž zvedl zlatě se třpytící kuličku do výšky očí. Držel ji tak, aby na ni dopadalo světlo z obětního ohně. „Gombík...“ procedil mezi zuby a rozhlédl se po přítomných. „Zajímalo by mě, kdo ho v posvátném háji mohl ztratit, když kníže tak přísně zakázal na tohle území vůbec vstoupit.“ Lidé se kolem něj shromáždili v hloučcích. Občas mezi sebou prohodili pár slov. „Kdes ho našel?“ vykřikl jeden z nich a ostatní se k němu přidali. Mladík se otočil, aby rukou naznačil směr, odkud přišli. Chvilí bezhlesně lapal po dechu. V místech, kudy se před chvílí hnali za bezejmenným pozorovatelem, zuřil požár.

Rada starších se vzpamatovala jako první. Vydávala rozkazy. Bylo nezbytně nutné zahladit všechny stopy jejich rituálu. Během chvilky si strážé všimnou plamenů a přiběhne sem většina obyvatel hradiště. Nikdo se nesměl nic dozvědět. Zbytek koně nechali přitáhnout na obětní hranici, misky s krví zvířat vylili na kraj ohniště a nádoby vzali s sebou. Rychlými pohledy zkontrolovali, že je všechno v pořádku. O oheň se postará sama Matka Příroda. Zaveleli k odchodu. Někteří se pokoušeli proběhnout lesem, kam požár ještě nedospěl, jiní se brodili mělčinou řeky. Jedinou záchranou teď mohlo být, kdyby se dostali včas na prostranství u rotundy. Pak by mohli tvrdit, že oheň viděli jako první a rozhodli se zachránit, co se ještě dalo.

*

Bělovlasý muž seděl na nízké stoličce a prohlížel si pozlacený gombík. Marně si lámal hlavu, kde ho viděl. Byl pečlivě zdobený jemnými vzory, takže musel patřit někomu výše postavenému. Kdyby se mu povedlo zjistit, čím je, měl by ho v hrsti. Nebylo by tak těžké vyhrožovat mu, ale copak mohl svoje slova nějak dokázat? Kdyby šel ke knězi s tím, že někdo z jeho nejbližších přátel byl v posvátném háji, ptal by se ho, jak to ví. A co by řekl? Ať by to vysvětloval jakkoli, prozradil by, že patří mezi pohany. Něco takového si nemohl dovolit. To samé věděl i onen pozorovatel.

Pokrčil rameny. Jemu ten gombík byl taky k ničemu. Třeba to byla past. Bylo mu jasné, že se s ním nikde nemůže pochlubit. Kdo ztratil něco tak vzácného, určitě bude chtít zjistit, kde to může být. Co by se stalo, kdyby ho našel u nejstaršího muže na hradišti? Nebylo by to podezřelé?

Pečlivě ho uložil zpět do váčku. Během zmatku s požárem na gombík ostatní

zapomněli. Nikdo se po něm nesháněl. Copak by někdo byl tak troufalý? On na něj měl největší právo ze všech...

Vzhlédl, když se ozvalo zabušení na dveře. Kdo ho teď může rušit? Všem řekl, ať bohy svých předků uctívají doma, potají a nenápadně. Museli být opatrní. Kníže byl přísnější, než by čekal. Po setmění za opevnění hradiště nikdo nesměl. Přes den se mu povedlo do lesa dostat jinou branou. Strážím řekl, že jde do lesa pro léčivé bylinky a při tom se podíval, jak jejich posvátný háj dopadl. Byl z toho zoufalý. Z lesa zbylo jenom spáleniště, na kterém dlouho nic neporoste. Bezútěšná krajina, dříve tak velebící Svantovíta...

„Kdo je?“ křikl ke dveřím a nenamáhal se je ani otevřít. Ať je to kdokoli, stejně by mu neunikl. Neměl kam.

Dveře se otevřely. Neodvažoval se vzhlédnout, bál se. „Ale no tak!“ Od vstupu se ozval bodrý hlas. Usmál se. Ulevilo se mu, že to není nikdo z knížecí stráže. Navenek nemohl nic dát najevo, ale pokaždé sebou trhl, když je někde potkal.

„To mě ani neuvítáš?“ Odmlčel se a ve tváři se mu snažil vyčíst nějakou odpověď. Bylo skoro nepochopitelné, jak za těch několik dní zestárl. Příchozí muž se přátelsky zasmál. „Čeho se tak bojíš? Myslel sis, že pro tebe jdou knížecí? Donutil se nevnímat to: „Máš ještě ten gombík?“ zeptal se s hranou bezstarostností a chtivě k němu natáhl ruku.

„K čemu ti bude?“ Stařec se netrpělivě ošíval. Nemohl tady na hradišti věřit nikomu. Zradit ho mohli i jeho druhové. „Možná bych věděl, komu patří a kdo nás sledoval...“ oznámil příchozí vemlouvavě. „Když to víš, tak už ho nepotřebuješ!“ odsekl mu. Muž se nenechal: „Ty si ho chceš nechat pro sebe! Je ti jedno, jak dopadnou naše rodiny až kněz od rotundy promluví. Pak nás kníže nechá popravít. Všechny. Bez milosti.“ „Nepromluví, nemůže. Je s námi na stejné lodi. Dokážeš si představit, jak by vypadal v očích knížete –křesťanský kněz, který je ve skutečnosti pohan?“ namítl tiše.

Muž pokrčil rameny, nerozloučil se a rozzlobeně vyšel ze dveří. Po chvíli si to rozmyslel – prudce otevřel a příkře se zeptal: „Takže nám nepomůžeš?!“ Stařec si byl vědom své vážnosti. „Nevidím důvod. Až bude ten správný čas, přijď znovu.“ Oznámil nesmlouvavě a gestem muže vykázal ze svého příbytku. Práskl za sebou dveřmi.

Stařec zůstal sám. Tak že by je sledoval kněz? Ale proč? Měl k tomu nějaký důvod? Špehoval je proto, aby mohl donášet knížeti? Věděl, kdo všechno se u obřadní ohrady schází?

Napadlo ho, že by gombík mohl někam schovat, zbavit se ho a dělat, že ho nikdy neviděl. Jen málokdo věděl, že ho má u sebe a ti, kteří ho u něj viděli, si nemohli být jistí, jestli už ho neodevzdal tomu, komu patří. Copak ho opravdu mohl jen tak odevzdat? Jak by vysvětlil, kde k němu přišel? Rozhodl se zatím nějakou dobu počkat. Až nastane správný čas, mohl by toho využít...

Zatím ho musel nějak schovat. Na místo, kde ho nebude nikdo hledat. Pohledem zkoumal místnost. Ne, tady by to nebylo dost bezpečné. Objevil by ho kdokoli z rodiny a mohl by se ptát, jak se sem dostal. Musí s ním někam jít... Zamyslel se. Ani to nebyl nejlepší nápad. Někdo by si mohl všimnout, jak se pokouší zbavit nějakého zlatého předmětu. Nechal by ho, to věděl, ale jakmile by odešel, šel by se podívat, co to bylo. Nechtěl, aby si ho někdo spojoval s knězem.

Zlehka zavrtěl hlavou. Kdepak, nejbezpečnější bude schovat ho zpět do váčku a nechlubit se s ním dřív, než bude nezbytně nutné. Spokojeně se usmál.

Kněz seděl na písečném břehu řeky. Díval se na její hladinu a mlčel. Ještě před tím, než kníže vyhlásil přísný zákaz chození do posvátného háje, se tam shodou okolností dostal a podíval se po gombíku. Snažil se o to, ale marně. Nejen, že ho tam ztratil za tmy, místo navíc zachvátil požár a všechno se změnilo k nepoznání. Byl přesvědčený, že gombík by požár přečkal. Když ne v nezměněné podobě, našel by ho alespoň roztavený. Jenomže po něm nebylo ani památky.

Bylo mu jasné, že se na spáleniště někdo dostal dřív než on a jeho gombík našel. Kde ho teď bude hledat? Mávl nad tím rukou a děkoval Bohu, že odtamtud vyvázl živý a zdravý. Kdyby se zdržel jen o něco déle, uhořel by v lese anebo skončil jako lidská oběť Svantovítovi. Věděl, že takové dostávají pohanští bohové nejradši.

Zarazil se. Vlastně za všechno, co se od té doby stalo, mohl svým způsobem stejně jako všichni ostatní, kdo byli tu noc venku za hradbami. Nebýt jeho zvědavosti, nikdy by je nenapadlo pronásledovat ho. Neztratil by gombík a při pronásledování by nepodpálili les. Ale nestalo se. S tím teď už nikdo nic neudělá. Nemohl uvažovat nad tím, co by bylo, kdyby... Byl tam a nevěděl, kdo ho v posvátném háji viděl. Bylo mnohem důležitější přemýšlet, jak se bude v případě obvinění bránit.

Vrhl na temnou hladinu řeky podmračený pohled. Jak rád by se s někým poradil, co má dělat. Copak se ale mohl někomu svěřit? Komu tady mohl natolik důvěřovat?

*

Bělovlasý stařec pomalu vyšel ze svého obydlí. Rozhodl se gombík opravdu vrátit knězi s tím, že mu ho přinesli kluci, kteří si na spáleništi hráli. Nevěděli, co s nálezem dělat... Umínil si, že je před knězem vychváíl, že jiní na jejich místě by si něco tak vzácného nechali, ale oni ne.

V duchu zadoufal, že mu kněz uvěří. Věděl, že tím se mu vydává na milost a nemilost. Když bude chtít, všechno oznámí knížeti a on – nejstarší muž na hradišti skončí na popravišti. Církev tu podléhala moci knížete a snad každý se mu chtěl nějak zavděčit. Nebylo nic snazšího, jak se mu zalíbit, než obvinít a usvědčit několik pohanů.

Popošel ještě několik kroků, než se zastavil. Otevřel váček, který mu visel u opasku a vyndal z něj všechny svoje poklady. Gombík se blyštil na podzimním slunci, jako by mu chtěl říct: „Nikommu mě nedávej! Jen si mě pěkně nechej!“

Ze zadu se k němu blížil nějaký stín. Leknutím sebou trhl a polohlasně zaklel. Veškerý jeho majetek se rozletěl do stran. Něco mu zůstalo ležet u nohou, ale gombík se od něj kutálel pryč a vyhýbal se všem pokusům o chycení. Muž kolem něj prošel bez povšimnutí.

Zasmál se sám sobě. Báł se úplně zbytečně. Tenhle strach ho pronásledoval od posledního obřadu. Nebyl úplně dokončený a Svantovít už nad nimi nebděl tak jako donedávna.

Zklamane si povzdechl. Teď už se rovnou mohl vrátit. Bez gombíku by za knězem šel k rotundě zbytečně. Naposled se kolem sebe rozhlédl, jestli snad někde neuvidí zlatavý záblesk. Nic. Po jeho triumfu jako by se slehla zem.

Pokrčil rameny a namířil si to zpět ke svému příbytku. Ani si nevšiml, že se muž o něco dál zastavil a zvědavě ho pozoroval. Stařec loudavě odcházal. Svoji chvílku si právě prožil a už na ni neměl nárok. Tvářil se posmutněle, celý jeho plán ztroskotal. Zase byl tím obyčejným nejstarším mužem na hradišti.

Mladík starce propaloval pohledem. Konečně zmizel za ohybem cesty. Rozhodně vyrazil k místu, kde zahlédl zlatý záblesk. Teď se mu pomstí. Pořád nemohl zapomenout, že mu musel gombík odevzdat jenom proto, že byl členem rady starších. Co ho k tomu opravňovalo?! Vždyť ho našel on. Nemůže si ho proto nechat?

Spokojeně se zasmál. Opět ho získal. Ležel tady před ním, nikým nechráněný, stačilo k němu natáhnout ruku a vzít si ho. Měl s ním svůj záměr. Bylo mu jasné, že je sledoval kněz od rotundy na podhradí. Nebyl to jenom jeho názor, o něčem takovém byli přesvědčeni i ostatní. Na rozdíl od nich byl natolik odvážný a šel tvrdě za svým cílem.

Bál se, že by kněz mohl promluvit a chtěl ho umlčet. Jednou pro vždy. Čím dřív, tím líp pro všechny. Nebo by ho mohl vydírat. Pohrozit mu a kněz by je chránil. A když ne? Významným gestem sjel rukou k jílci dýky. To mluvilo za vše.

Vyrazil. Nebylo na co čekat. Blížilo se poledne. Většina obyvatel hradiště se scházela k obědu. Teď ho nikdo nebude sledovat. Možná vyruší kněze při modlitbě, ale to ho netrápilo. On je také vyrušil při obřadu.

Došel k rotundě. Čím byl blíž, tím víc zpomaloval, jako by ho zadržovala nějaká tajemná síla. Nervózně se zasmál a vykročil. Ze všech sil se snažil nedat najevo svůj strach. Byl si jistý, že kdyby se tohle dozvěděl někdo z nejbližšího okruhu knížete, se zlou by se potázel. Vždyť si troufl vztáhnout ruku na sluhu Božího.

Ne, tohle musí dokončit. Závisí na tom blaho všech, kdo ještě udržovali víru svých předků. Rázně zabušil knězi na dveře. Dlouho bylo ticho. Napadlo ho, jestli je vůbec doma. Už chtěl odejít, když se ozvalo rachocení odsunované závory. Nasadil co nejpokornější výraz, jaký by se čekal od někoho, kdo se chce kát ze svých hříchů.

„Co bys rád?“ Kněz vyšel ze dveří s laskavým úsměvem. Ani náznakem nedal najevo, že by se bál. Neměl důvod. Nebo tím snad chtěl přesvědčit mladíka, aby se choval jako skutečný křesťan?

„Možná by nebylo vhodné to projednávat tady, na hřbitově. Radši bych s tebou mluvil někde uvnitř.“ Mladík ho zlehka objal kolem ramen a pohledem mu ukázal k příbytku. Snažil se nasadit co nejkroušenější výraz, aby kněz nabyl dojmu, že nutně potřebuje jeho pomoc. Kněz přikývl. Posledních několik dní se lidé chovali podezřívavěji. Každý každého sledoval a snažil se zachytit, kdy se druhý podřekne. Sám si to začal vyčítat. Kdyby tenkrát nešel sledovat obřad... Připadal si jako malý kluk, který neposlechl rodiče, přestože věděl, že mají pravdu. A teď za to musí pykat. „Tak pojď.“ Pokynul mladíkovi a bok po boku vstoupili do knězova obydlí.

„Co tě trápí, synu?“ rozpřáhl ruce jakoby v žehnajícím gestu, když se usadil na nízké stoličce. Jeho společník mu ukázal předmět, který doteď skrýval v ruce. „Podívej, co se našlo na spáleništi posvátného háje. Není to náhodou tvoje?“ Vypτάval se jízlivě se skrytou výhružkou.

Kněz mu pozlacený gombík vzal zvědavě z ruky. Chvilí si ho prohlížel, ale pak pokrčil rameny: „Kde by se tam vzal?“ Nasadil ten nejhloupejší výraz, jakého byl schopný. Na okamžik to vypadalo, jako by mladíka vyvedl z míry. Brzy zase našel ztracenou sebejistotu: „To bys měl vědět ty!“ odsekl chladně.

„To opravdu netuším. Bůh je mi svědkem, že jsem v posvátném háji nikdy nebyl. Jak by se tam potom mohl dostat můj gombík?“ Mladík přivřel oči do zlostných štěrbin. Pochopil, že takhle z kněze nic nedostane. Musí změnit taktiku. „A můžeš mi ukázat svůj gombík na plášti, který poslední dobou nosíš?“ Zeptal se skoro jako by mluvil s nejlepším přítelem. Kněz mu ochotně podal plášť. „Tak kde je?!“ vyštěkl, když si ho zběžně prohlédl. „Někde...někde jsem ho ztratil.“ Kněz zbledl a na čele mu vyrazil pot. Mladík sjel rukou k jílci dýky. „Snažíš se zbytečně. Stejně to ví celé

hradiště, že jsi v noci sledoval pohany. Vědí dokonce i to, že jsi zapálil jejich posvátný háj, aby se neměli kde scházet a chodili sem do tvojí rotundy.“

Kněz si ho překvapeně měřil. On, sluha boží a nechá se nachytat někým takovým. Byl si jistý, že příchozího zahlédl v ohradě, když byl obětován kůň. Nemohl nic namítat. Oba dobře věděli, na čí straně je pravda. Církev podléhala knížeti a když by byl obviněn z pohanství, mohl se rovnou rozloučit se životem.

Mladík se tiše zasmál. „Můžeme se spolu domluvit. Oba víme, že ten druhý byl ve špatnou chvíli na špatném místě, to se občas stane. Když budeš chránit a podporovat mě a ostatní, já nikomu neřeknu, že jsi to byl ty, kdo nás sledoval. Je to výhodné pro nás pro oba, věř mi. A když ne...“ významně se zadíval na dýku. Pozorně sledoval kněze, čekal. Nohou netrpělivě klepal o podlahu z ušlapané hlíny. Měřil si ho vypočítavým pohledem. „Takže?“ zeptal se, když se mu zdálo, že ticho trvá už příliš dlouho. Kněz přikývl. Pomalu a neochotně.

Kněz mlčel. Ta skrytá výhrůžka se stále odrážela od stěn jeho obydlí. Báł se, kdy se otevřou dveře a bude v nich stát mladík s dýkou v ruce. Stačí jediná rána a už ho nebude moct ohrozit. Tím si byl jistý.

Skoro přestal vycházet. Zůstával v rotundě co nejdéle to šlo. Cítil se tam v bezpečí, Bůh ho chránil a doufal, že se nikdo neodváží zavraždit ho na posvátné půdě. Nic jiného mu nezbyvalo. Smrt obvykle přicházela, když ji nikdo nečekal. Mezi lidmi se o něm říkalo, že ho posedli démoni. Změnil se, už nebyl takový jako dřív, když se snažil každému pomoci. Teď by sám potřeboval někomu říct o svých starostech. Věděl, že nemůže. Nesměl přiznat, čím to všechno začalo.

Vyčítal si, že nechtěl, aby mu mladík gombík vrátil. Pak by alespoň neměl v ruce žádný důkaz. Teď se s tím už nedalo nic dělat. Měl ho v hrsti, nezbyvalo, než čekat... V duchu proklínal, že jeho rotunda je na takové samotě. Jen občas se k němu doneslo, co se děje v nejbližším okolí knížete. Věděl, že kníže začal zjišťovat, kdo posvátný háj zapálil a kdo všechno se účastnil pohanských obřadů. Obviní ho spolu s nimi? Mohlo by se to stát... Zakázal si takhle přemýšlet. Jeho osud byl v rukách Božích a kdyby se ho nějak pokusil změnit, kdo ví, jestli by ho nestihl trest ještě horší, než to, co se mělo stát?

*

Několik lidí se sešlo u nejstaršího muže na hradišti. Snažili se ovládnout svůj strach a zlost, ale oči na ně všechno prozrazovaly. Nechyběl mezi nimi ani mladý nálezce gombíku. Někteří z nich spolu mluvili, ale když stařík natáhl ruku, v očekávání něčeho důležitého se ztišili.

„Ráno za mnou byl jeden z knížecích poskoků a vyptával se mě na pevnost mojí víry. Dokonce chtěl vědět, jestli tady neschovávám nějaké staré pohanské modly! Když jsem mu na všechno odpověděl, zajímalo ho, kdo z mého okolí uctívá bohy svých předků. Namítl jsem, že to přece nemohu vědět. A on si prý myslel, když mojí hlavu zdobí šediny, že se mi budete se svými poklesky svěřovat.“ Trochu nervózně se zasmál a rozhlédl se po tvářích přítomných, co na to řeknou. Zklamali ho, někteří z nich lhostejně pokrčili rameny, jiní se zatvářili zděšeně, ale nikdo neodpověděl. Neměli ani důvod, všichni to cítili stejně. Bylo potřeba někoho co nejdříve obvinít. Stačilo málo a v plamenech mohlo být celé hradiště. Ve všech koutech bylo cítit nepřátelství.

Stařec se každému pozorně zadíval do očí. Většinou našel nepřítomný, zamýšlený výraz. Jen u mladíka, který našel gombík, viděl něco jiného. Krutou touhu po pomstě. Doufal, že se jenom spletl, vždycky si o něm myslel, že je zženštilý.

Přesvědčoval sám sebe, že se tenhle pohled během okamžiku změní. Opak byl pravdou, čím déle se do těch očí díval, tím hloub viděl do očí vraha.

„Nesmíme se chovat nijak nápadně. Omezíme na nějakou dobu obřady.“ Oznamoval s důrazem na každém slově. Mladík si s pohrdáním odfrkl. „To platí hlavně pro tebe!“ napomenul ho přísně a znovu se mu zadíval do očí. K původní touze zabít se přidal ještě vzdor a trucovitost. „Tím, že někoho zabiješ, nic nevyřešíš.“ Vysvětloval mu se vši důležitostí člena rady starších. Mladík vztekle zakoulel očima. Rozeběhl se ke dveřím a vztekle jimi za sebou práskl.

Stařík překvapeně zdvihl obočí. Tohle chování od něj nečekal. Proč se tak rozčílil? Co měl za lubem? Chtěl ho snad svým odchodem vyprovokovat k nějakému činu? Rychlým pohledem zkontroloval tváře zbývajících přívrženců staré víry. Soustředil se každý z nich po předchozích událostech jen na svůj záměr, pro jehož uskutečnění by udělal cokoli?

S rozmrzelým výrazem tohle sekání gestem rozpustil. Rozdělili se. Každý proti křesťanství bude bojovat sám, jen svými silami. Nebylo to nijak k užítku. Každý zvlášť bude slabý. Kdyby zůstali spolu, měli by možnost posílit svoji víru...

*

Mladík šel rázně s rukou položenou na jílci dýky. Za všechno mohl ten kněz, neměl mu dát možnost poučit se ze svých chyb. Mohl předvídat, že si z toho nevezme ponaučení, byl příliš zaslepený křesťanstvím. Kdyby mu ukázal gombík, řekl, co ví a hned ho sprovodil ze světa, nemuselo by to takhle dopadnout!

Ještě chvíli se musí vydržet ovládat, aby kněz nepojal žádné podezření. Opět se s ním potřebuje poradit jako s moudrým mužem, který by mu jistě pomohl a dokonce začal uvažovat, že by se nechal pokřtít. Jenom si s ním chce ještě o několika věcech víry promluvit. Něco mu nebylo jasné a neznal nikoho, kdo by mu to dokázal vysvětlit tak, jako kněz od rotundy... Svá slova si několikrát zopakoval, nasadil pokornou masku a zabušil na dveře knězova příbytku. Čekal, až uslyší odsunování závory a kněz ho přivítá s laskavým úsměvem. Nic, ticho. Jako by místo bylo už dávno opuštěné a vhodné akorát tak jako útočiště zlých duchů a démonů. Donutil se myslet rozumně. Vždyť kněz ještě nebyl tak starý, aby zemřel. Nehledě na to, že o něčem takovém by se na hradě mluvílo a doneslo by se to i k němu. Třeba jenom zabušení přeslechl. Nikdo se neozval. Mladík si už začínal myslet, že tuhle práci za něj někdo udělal. Chtěl zase odejít, tady už neměl co hledat.

Teprve teď si všiml otevřených dveří do rotundy a viděl tam klečící postavu v druhém, běžně nepoužívaném výklenku. Neviděl jí do tváře, ale doufal, že to opravdu bude kněz. Kdo jiný by se tu mohl zdržovat v tuhle dobu, když bylo po obědě a bylo potřeba pracovat na každodenním chodu hradě? Rozhodl se to ověřit. Nechtěl na sebe nijak upozorňovat. Slunce svítilo osobě do očí, takže dokud bude stát za ní, nebude vrhat žádný stín a ona si ho nevšimne.

Tiše vešel. Chvilí nerozhodně postával v hlavní části, než si jeho oči zvykly na ostrý sluneční svit. Byl si jistý, že před ním klečí jeho oběť. Až k němu se nesla zbožná slova modlitby, kterými muž prosil o odpuštění. Ví snad, jak blízko čeká smrt?

Odkašlal si, aby na sebe upozornil. Už nemohl čekat. Dny se krátily a po setmění bylo zakázáno vycházet za hradby.

Kněz se k němu s trhnutím otočil. Přestože vypadal sešleji, než při jejich minulém setkání, tvářil se vyrovnaně. „Mohu ti pomoci, synu?“ zeptal se a v žehnajícím gestu rozpráhl ruce. „Rád bych se stal křesťanem, ale některým věcem příliš nerozumím. Ty jsi jediný na celém hradě, kdo by mi to dokázal vysvětlit.“

Vysvětloval mladík s úšklebkem. Lhal, ale pro dobro své věci.

Kněz vstal a pokynul mu, ať se ptá. „Tady to není nejlepší místo. Radši bych s tebou mluvil někde, kde nás nemůže nikdo vyrušit. Co kdybychom se sešli v lese? Měl bys jít napřed...“ nadhodil a čekal, co kněz odpoví. V jeho očích zachytil nechápavý výraz. „Pochop, zatím jsem pohan a nebylo by dobré, kdyby nás spolu někdo viděl. Mohlo by to ublížit jak tobě, tak mě.“ Vysvětloval mu naléhavě. Kněz krátce přikývl a rozhodně vyšel z rotundy. Ve dveřích se ještě otočil a oznámil: „Sejdeme se v lese u předhradí.“ Nečekal na mladíkovu odpověď a vyrazil.

Mladík zůstal v rotundě. Sledoval sluneční paprsky dopadající na jednoduchý oltář. Co by se změnilo, kdyby se opravdu stal křesťanem? Vlastně jen to, že by se obřady nekonaly potají po nocích. Všechno ostatní by zůstalo stejné. Několik lidí by mu možná vyhrožovalo, ale věděl, že s tím by si dokázal poradit. Byl silnější než většina jeho druhů.

Čekal už dost dlouho. Jestli se kněz nikde nezdržel, měl by už opustit hradiště. Z rotundy odešel nikým nepozorován. Když procházel hradištěm, nasadil zkroušený výraz a šel se sklopenou hlavou. Nikomu se nepodíval do tváře, dovolil si riskovat jenom kradmý pohled, když se míjeli. Uvažoval, jak se vymluví, až bude procházet branou a stráže ho zastaví, aby zjistily, co má v plánu. Rozhodl se, že to vymyslí až na místě. Někomu by mohl vyhrožovat a jiný by se nechal přesvědčit, kdyby mu dal něco cenného. Třeba ten gombík, kvůli kterému je tolik problémů.

Měl štěstí, nikdo se ho zastavit nepokusil. Možná si ho ani nevšimli... Nutil se, aby nespěchal a působil vyrovnaně. Nesmí na něm být vidět žádná nervozita a strach, protože pak by byl podezřelý. Vstoupil do příšeří lesa. Ani nemusel moc hledat, kněze uviděl, jak se pohodlně opírá o kmen stromu s hlavou otočenou k bráně, aby mladíka nepropásl. „Tak se ptej. Rád ti na všechno odpovím, jak nejlépe budu umět.“

„To víš, že se budu ptát... A taky je to věc víry...“ Přes tvář mu přeběhl jízlivý škleb. „Víš, co se stalo? Víš, co udělal kníže?! A to všechno tvojí vinou!“ zavrčel mu do tváře.

Kněz se vyděšeně pokřižoval. Nemluvil tu s člověkem, ale vtěleným ďáblem. „Jsem jen nehodný sluha Boží...“ spustil zoufale. „Nelži!“ vyštěkl mladík. „Ty jsi nedodržel svou část dohody! Věř, že já si za tou svojí stále stojím!“ Se vzteklym výrazem tasil dýku. „Ještě než zemřeš, chci vědět, proč jsi to udělal?! Co z toho máš? Je ti kníže alespoň vděčný?!“ Pohrdavě si před ním odplivl. Šermoval mu dýkou před obličejem. Kněz se nijak nepokoušel bránit. Stál na místě připravený na smrtící ránu.

„Myslíš si, že ti přijde na pomoc někdo z knížecí družiny?“ ptal se mladík posměšně. Tohle ho vyvedlo z míry. Myslel si, že kněz bude prosit o milost a naříkat, že nic z toho není jeho vina, ale on tu zatím stál s rukama podél těla, lehkým úsměvem na tváři a nebránil se.. Marně se ho snažil vyprovokovat. Kdyby mu k útoku dal kněz nějakou záminku, bylo by to snazší.

„Co mi k tomu řekneš? Nebo snad uznáváš, že kvůli tvojí neopatrnosti všichni trpíme?!“ vyptával se dál přísně. Musel ho k nějaké odpovědi přinutit. Chtěl z něj dostat co nejvíce. „Teď vidím, že kdybych udělal to, z čeho mě obviňuješ, bylo by to jedině dobře. Víra tvých předků je v tobě tak zakořeněná, že by z tebe nemohl být dobrý křesťan.“ Kněz najednou promluvil nečekaně pevným hlasem, beze stopy strachu. Mladík ho udeřil do tváře. Co si to dovoluje? Měl se bránit a ne mu tady kázat o správné víře.

Kněz se však umlčet nedal. „Co z toho budeš mít, když mě zabiješ? Jenom svoji duši pošpiníš hříchem. Nic víc a nic míň.“ Mladík zakoulel očima, tady už nešlo

o obyčejnou víru. Tohle byla pomsta. Dokonalá a chladnokrevná. Na okamžik zaváhal. Za co se chce vlastně mstít?

Jeho oběť tu chvilku postřehla. „Co se mnou pak uděláš? Moje tělo někdo najde a věř mi, že z toho budou obvinění pohané. Tobě nezbude, než se přiznat...“ Další úder ho odmlčel. „Blíží se zima. Zvířata se už o tvoje tělo postarají.“ Lhostejně pokrčil rameny. Zaútočil.

Ve váčku nahmatl gombík. Musí se ho co nejdříve zbavit. Nikoho ani nepadne ho z něčeho podezřívát. Na všechno se zapomene... Že kněz beze stopy zmizel? Občas se něco takového stane... Bez jakýchkoli výčitek se vracel k bráně.

Zašel na hřbitov u rotundy a k jednomu z hrobů zahrabal knězův gombík. Nikdo nic nepozná. Dal si s tím práci. Naposledy vzácnost promnul v ruce než ji přikryl hlínou. Věděl, že tady bude v bezpečí. Už navždycky.

*

Hradiště dávno zaniklo. Kamenné části domů lidé z okolních obcí rozebrali na stavbu svých domů. Kolem byla pole a pastviny.

Několik dětí sedělo na trávě a pozorovalo pasoucí se dobytek. Bylo to zvláštní místo – pastvina a uprostřed skoro nic nerostlo. Byla tam jen holá hlína, ze které občas váhavě vyrůstala suchá tráva. Od nepaměti se tomuhle místu říkalo místo, kde nic neroste a vyprávěly se o něm strašidelné příběhy. Však se mu děti vyhýbaly, jak to jen šlo.

Všichni, kdo sem zavítali, tu měli divný pocit. Jako by je někdo pozoroval. Někdo z dávných časů čekající na svoji kořist...

Představa?

Na brandýském náměstí zastavil autobus. Z rohu pekárny ho pozorovala asi čtrnáctiletá dívka. Vystoupil dav turistů. Všichni z nich vypadali na Pražáky. Skoro každý měl na zádech veliký batoh, jako by se chystali na prázdniny. Spolu s nimi vystoupila i dvojčata Anežka a Leoš.

Chvíli se rozhlíželi po náměstí. Od té doby, co tu byli naposled, se toho tolik změnilo. Náměstí se přestavovalo. Od kamarádky se dozvěděli, že se sem bude stěhovat socha od kostela Obrácení sv. Pavla. Teprve teď si všimli, že na ně mává dívka, opřená o fasádu pekárny.

Vydali se k ní a vesele se bavili. „Čau.“ Kývla na ně. „Jak dlouho budete u tety?“ zeptala se jich. Společně se vydali přes náměstí ke katovně. Jejich teta si před několika lety koupila domek v Podkostelní ulici a dvojčata u ní od té doby trávila část prázdnin.

„Je tady něco k focení?“ zajímal se Leoš s pohledem upřeným na Noru. Jeho ségra se ušklíbla. „Taky bys rovnou mohl říct, co chceš fotit.“ Nora se rozmarně protáhla. Rozhodla se, že si s nimi trochu pohraje. „Co kdyby sis nejdřív u tety odložil a pak bychom si udělali procházku po městě? Navrhla s nevinným výrazem. S lišáckým úsměvem se na ni podíval, ale nic nenamítal.

Od tetičky se vydali k nedaleké katovně. Před časem tam byla otevřena nová expozice o útrpném právu. Nora je tam původně chtěla vzít. Hlavně proto, že její babička dělala na výstavě vrátnou, a tak by jistě nebyl problém je propašovat dovnitř. Leoš nebyl, na rozdíl od Anežky, nijak proti. Jeho tyhle věci zajímaly, ale podle ségry to bylo nelidské a drastické. S tím musel souhlasit, ale ona musela uznat, že i takové věci k historii patří.

„No jo, tak kam bych vás vzala? Odsud je všechno dost daleko a na chůzi asi z Prahy nebudete moc zvyklí, co? Všude metro a bus nebo tramvaj, která vás zaveze až k cíli... Starý kostel s pohřebištěm by ti nevadil, Anež?“ zeptala se po chvíli uvažování. Moc dobře věděla, že její kamarádka kostely miluje. Nebyla sice věřící, ale vždycky tam našla takový zvláštní klid. Chodila si tam třídit myšlenky a relaxovat. Nora jí však, čistě ze strategických důvodů, zamlčela, že u kostela sv. Vavřince, kam mají namířeno, byli pohřbíváni brandýští Mistři popravčí.

Uvelebili se na kopeček pod kostelík. Dívali se na jeho tmavou siluetu proti nebi a mlčeli. Byli trochu zklamaní. Počítali s tím, že bude otevřeno a oni se budou moci podívat na renesanční náhrobky... Nakonec, kdyby hodně prosili, dostali by se i na kůr. Jenomže to by nesmělo být zavřeno!

Nora se naposled podívala na mobil, kolik je hodin. Napsala stručnou SMS, aby rodiče věděli, kde je a neměli strach. Ještě by mohla připsat, kdy se vrátí... Odesláno. Vypnula zvonění a ohlédla se po dvojčatech.

Na náměstí, tam, kde dřív stávala Milena („Hele, další změna!“ řekl Leoš), stál na pranýři muž. Na krku mu visela cedule, na které bylo napsáno, že se rouhal Bohu. Dokonce prý měl smilnit v kostele! Před vyvýšeným podiem byl dav brandýských měšťanů. Kdekdo držel v ruce shnilé ovoce a zeleninu, kterou sebral u stánků právě končícího trhu. Nejlepší zábava právě začínala. Kdo by odolal osobně potrestat takového hříšníka?

Lidé si šeptali, že po té, co si odstojí trest na pranýři, kat ho vypráská z města. Vzrušením skoro nedýchali. Něco takového se v Brandýse už dlouho nestalo.

Stranou měšťanů stál hlouček mladíků. Muže sledovali s neskrývaným posměchem. Přestože na obyvatele Brandýsa vrhal špatné světlo, šlo o

neobvyklou událost a příjemné zpestření života v trhovém městečku. A navíc se těšili na dění u východu z města. Věděli, že tam většina ctihodných měšťanů nepůjde. Včera přšlo a cesty byly stále ještě rozbahněné.

Stmívalo se. Kat s dŭtkami v ruce hnál muže z města. Spokojeně se usmíval, když si představil, jakou odměnu si tím od městské rady vysloužil. Byl tak zabraný do své práce, že si ani nevšiml skupinky mladíků přitisknuté ke zdi jednoho z domů.

„Dej se s ním do řeči, Vašku.“ Obrátil se jeden z nich k zrzkovi. Ten se pověřčivě pokřižoval. „S katem?“ zeptal se. Z jeho hlasu znělo zoufalství. Jestli se to dozvedí jeho rodiče, bude bez večeře... A moc dobře věděl, že spousta lidí z města by si na něm ráda smlsla.

„A kdo jiný?“ Dlouhán do něj šťouchl, aby mu dal najevo, že to myslel vážně. Pokrčil rameny. Jemu to bylo jedno. Když už mluvit s katem, tak všichni. Proč by měl do oprátky strkat hlavu jenom on?

Popravčí si jich všiml. Dŭtky si přehodil z ruky do ruky. Vykročil k nim. „Co tady takhle pozdě děláte?“ zeptal se přísně. Mladíci se kolem sebe rozhlédli. Nebylo kam utéct. Byli v pasti. „Už byste měli být dávno doma.“ Změřil si je pohledem. „Jedině... Tak co vás trápí, že sledujete kata? Nemyslete si, že jsem si vás nevšiml. Jen jsem byl zvědavý, jak dlouho to vydržíte... S pravdou ven, honem! Je to snad nešťastná láska?“ Mlčeli. Byli zmatení. „Nerad čekám. Dneska už nemám náladu se s někým otravovat. S ním byla práce...“ opovrživě se podíval na cestu od města.

Zrzek se vyzývavě podíval na dlouhána. A on ho chtěl za popravčím poslat samotného, když teď sám má v kalhotách. Doufali, že si jich nevšimne, ale ani v tom nejhorším snu by je nenapadlo, že by s ním mohli mluvit. Vždyť byli syny vážených měšťanů!

„Tak pojďte se mnou, uvidíme, co se dá udělat.“ Vedl je ke katovně. Stála až za městem, daleko od ostatních budov. I ti nejchudší se katově obydlí vyhýbali.

„To si myslí že půjdu vedle něj?!“ Mladíci se mezi sebou postrkovali. Kdyby je někdo viděl ve společnosti kata, jejich rodiče by jim už nikdy neodpustili. Popravčí se na ně vědouně podíval. „Taky se mě štítíte?“ zeptal se, ale z jeho hlasu se nedalo nic vyčíst. Pokrčili rameny. Měl pravdu. Jak jinak. Každý ve městě se ho štítíl. Možná, že uměl trhat zuby a léčit, ale když ho nepotřebovali...

Přikývl. „No ovšem, to je vlastně naprosto v pořádku. Vždyť vy jste synové ctihodných měšťanů. Co by tomu vaši otcové řekli, kdyby jenom tušili, že se po nocích potulujete s Mistrem popravčím?“ Nepokrytě se jim posmíval. Uškĺíbl se a otevřel bránu. Pokynul jim, aby ho následovali na dvůr katovny.

Zvědavě se kolem sebe rozhlíželi. Kdo ví, kdy se sem zase dostanou. O zeď kolem prostranství se opíral dřevěný přístřešek. Kat si tam schovával věci potřebné pro jeho práci. Zrzek tiše ukazoval na špalek potřísněný krví. Dlouhán pokýval hlavou. O katovně se po městě šířily zvěsti, při kterých běhal mráz po zádech.

Popravčí si všiml jejich pátravého pohledu a nenuceně ukázal ke špalku. „Ale no tak, přece byste se nebáli.“ Ačkoli to říkal s úsměvem, z jeho hlasu šel strach. Jako by to byla nějaká výhružka. Dlouhán se lstivě zašklebil. „Sakra, když jsme šli do katovny, tak jsme s tímhle museli počítat. Nejsme přeci žádní zbabělci, abychom hned brali nohy na ramena.“

Mistr popravčí krátce přikývl. Pozorně si mladíky prohlížel. Možná se snažil odhadnout, jestli jsou opravdu tak stateční, jak ze sebe dělají.

Vyměnili si mezi sebou rozpačitý pohled. Ve městě se říkalo, že občas někdo zmizel a nikdy se nenašel. Tak se prý konšelé zbavovali nepohodlných svědků. Pokaždé takové lidi odvedli do katovny a zpátky se pak vraceli sami. Co když byli popravováni právě na tomhle špalku a oni se teď dívají na jejich krev?

„Taky jsem o tom slyšel. Ale ti spíše utekli z panství. Kdyby se přeci jenom vrátili, pro výstrahu ostatním bych je musel popravit na náměstí. Dělat něco proti vůli vrchnosti se nevyplácí, to si pamatujte. Na tomhle špalku nikdy nikdo o život nepřišel. Občas nějaká slepice, když mi žena vaří polévku.“ Popravčí je vedl do obytné místnosti. Znechuceně se podíval na meč visící na stěně. Tahle práce ho nebavila, ale když se narodil do katovské rodiny, nic jiného mu nezbyvalo. Nebo se měl potulovat s komedianty a žít z milodarů?

„Tu krev na špalku neumývám schválně. Zajistí nám klid. Jinak by se sem táhlo celé město, jako nějaké procesí. Podívat se na městského kata a rasa a jeho rodinu. Jsme snad nějaká cvičená zvířata?!“ rozzlobil se.

Z města sem dolehlo volání ponocného. Už dávno byla tma. Katovka před manžela položila misku s kaší a korbek piva. Nerudně se na mladíky podíval. „Za chvíli bude půlnoc. Co by tomu řekli sousedé, kdybyste nocovali v katovně? Zmizte! A znovu ať vás tu nevidím!“ Otevřel jim vrata a dál se s nimi nebavil.

Tři děti ležely na kopečku u kostela a dívaly se na jasně modrou oblohu. „To se doopravdy stalo?“ zeptal se nevěřičně Leoš.

Nora pokrčila rameny. „Vážně si myslíš, že vím všechno? V městských knihách o tom není žádný zápis. A jestli to byli synové konšelů, určitě by se nějaká poznámka našla.“

Anežka se usmála...

Přemysl Tvrdý

Ono to není jen tak, mít rodiče milovníky historie. – pomyslela si. Seděla na zadní sedačce auta a znuděně se dívala z okénka. Už zase jeli na nějaký výlet. Tentokrát to snad měl být hrad nějakého přemyslovského levobočka, nebo co. Nijak ji to nezajímalo. Z kapsy vyndala mobil a posílala kamarádkám zoufalé SMSky. Zrovna teď začala ta oslava, na kterou ji pozvaly.

Ze zaparkovaného auta vystoupila jako poslední. Netvářila se nijak nadšeně. Kdyby ji radši nechali venku a netahali ji na nějakou sáhodlouhou prohlídku hradu, byla by mnohem spokojenější. Vzala si s sebou i notebook, mohla by se v pohodě podívat na Face, nebo si zahrát nějakou hru...

Rychle si zkontrolovala jestli v autě nenechala mobil. Byla to její jediná záchrana. Věděla moc dobře, že kdyby ho tam zapomněla, rodiče by auto rozhodně neodemykali. Proč taky? Podle nich to byla zbytečnost, která na prohlídce neměla co dělat. Vždyť s tím akorát jenom rušila!

Spojeně přikývla. Byl na svém místě v kapse kalhot. Odhodlaně vykročila k bráně hradu. Teď byla dokonale připravená tu nudu nějak vydržet.

Při placení vstupného obrátila oči v sloup. Za tu cenu by si klidně mohla pořídit... Zauvažovala. No, za těch 30 korun, co platila jako student, asi nic moc, ale za 150, co je stálo vstupné pro všechny... Určitě by se něco našlo. O tom nepochybovala. Jako by jejím rodičům nestačily dokumenty, na které pořád koukají! Pokrčila nad tím rameny.

S hraným zájmem se rozhlížela po nádvoří. Gotika, nebo románský sloh? – ptala se v duchu sama sebe. O čem úča říkala, že má valené klenby a je to starší? Nebo naopak? Je tohle lomený oblouk?! Nebo že by to už byla renesance? Ne, to určitě bude baroko! Vždyť Přemysl Otakar byl součastník Marie Tereze, ne? Musela uznat, že v tom má pořádný guláš. A to mají po prázdninách psát... a sešit má kde? No jasně, kde jinde, než doma? Mávla nad tím rukou. Stejně za ten týden bude mít historie až nad hlavu.

Prohlížela si lidi. Chtěla si vybrat někoho, na jehož úkor se trochu pobaví. Nejlépe nějakého mladého průvodce... Měla osvědčený způsob, jak se snadno a rychle dostat z prohlídky. Jenomže k tomu potřebovala toho mladého průvodce, který tady... Ale ano, tamhle je! Teď zašel do pokladny. A co když to není průvodce? Co když je to jenom kastelán? Zarazila se. Proč by je nemohl provádět právě on?! Vždyť před chvílí přišel s výpravou...

Vždycky to vypadalo stejně. Nejdřív se ji pokoušel všemožně zabavit – třeba vyprávěním pověstí, nebo tajů jednotlivých budov. Většinu z nich uměla nazpaměť. Byly si podobné: záhady obrazů, vyprávění o rytířích... Jen byla jiná jména. Někdy ji lákal na zajímavé okruhy prohlídky, ale pak mu vždycky ruply nervy a vykázal ji na nádvoří... Přesně jak si přála. Jednotlivá dějství obvykle prokládala zvědavými otázkami, aby se pobavila průvodcovými rozpaky. Věděla, že je hrozná potvora, ale pokaždé si to náramně užila. Tak proč by to nemohla zkusit i dneska?!

„Dobrý den, vítám vás na hradě Michalovicích, sídle levobočka Václava I.“ Způsobně si vyndala sluchátka mp4ky z uší a když se průvodce odmlčel, zdvořile se zeptala, jestli se může během prohlídky fotit. Mladík trochu překvapeně přikývl. Než stačil cokoli říct, namířila na něj objektiv. První úlovek. – konstatovala spokojeně v duchu. Věděla, že později se jí už taková příležitost nenaskytne.

Výprava spořádaně vpochodovala do paláce. Počkala, až si jí ostatní přestanou

všímat a vyndala si mobil. Pro jistotu si nastavila tichý režim. Aspoň nikdo nebude moct říct, že při prohlídce rušila. Nechala se unášet davem turistů a čekala, až bude vhodná příležitost průvodce trochu pozlobit.

„Promiňte, ale kdy půjdeme do toho slibovaného sklepení?“ zeptala se, když vcházeli do dalšího sálu ve druhém patře. Mladík se trochu rozpačitě usmál. „Až za chvíli. Přece bychom během prohlídky nemohli pobíhat po celém hradě...“ vysvětloval klidně. Spokojeně s ním souhlasila. Byla si jistá, že teď se jí bude věnovat, jakmile ji prohlídka přestane bavit.

Opět vyndala mobil a bavila se posíláním zpráv kamarádkám. „Prosím, nevstupujte za provazy!“ průvodce byl nanejvýš rozzlobený. Ani se neohlédla, na koho volá. Šla dál, jako by nic neslyšela. Vždyť na ni to určitě být nemohlo. Zakopla. Polohlasně zaklela. Spadla na ruce a kolena.

Bylo ticho. Co se to děje? Jak to, že se nikdo nezajímá, jestli se jí něco nestalo?

Do nosu ji udeřil štiplavý zápach. Vzhledla. Na stěně byla v držáku čadící louče. Že by další část prohlídky Michalovic? Nějaké zpestření? Nějak se jí to nezdálo. Nebyl tady nikdo další z té výpravy... No nic, asi budou o pár sálů dál. Za chvíli je dožene... Vyndala se ke dveřím. Slyšela odtamtud nějaké hlasy.

Prudce je otevřela, ale neviděla nikoho ze své výpravy. U stolku proti sobě seděli dva muži v dobových kostýmech a hráli šachy. Nijak ji to nezaujalo. Buď jenom část prohlídky, nebo tady ochotníci nacvičují nějaké divadlo. Usoudila, že bude lepší, když se jim tam nebude plést.

Co nejtíšeji chtěla vycouvat z místnosti, nedívala se však pod nohy a šlápla na uvolněné prkno. Muži se otočili po zvuku. Nejistě se na sebe podívali. „Kdo jsi?“ zeptal se jeden z nich přísně.

Obrátila oči v sloup. Už zase se bude muset představovat. Jak tohle nesnášela! „Přibyslava...“ řekla a pomyslela si, že tohle je opravdu jméno za trest.

Druhý přikývl. „Dcera našeho správce, pane.“ Vysvětloval uctivě, ale pak se na ni obrátil a vyštěkl: „Co to máš na sobě, ty čarodějnice?!“ Rozpačitě se usmála. Nechápala, co je tak špatného na džínách. „Dívka v nohavicích! Co si pomyslí lidé, až tě takhle uvidí?!“ muž divoce gestikuloval. Nad výtkou pokrčila rameny. Vždycky jí bylo jedno, co si o ní budou lidé myslet. Hlavně že byla spokojená sama se sebou. A že se na ní někomu něco nelíbilo? To byl jeho problém.

Muž, který celou dobu poslouchal, vstal tak prudce, že převrhl stoličku, na které seděl. Nijak se neobtěžoval ji zvednout. Zatlaskal a křikl: „Stráže, odvedte tu bezbožnici!“

„Kdo tě sem zavřel?“ muž připoutaný ke kruhu ve zdi se k ní přiblížil, jak jen mu to dovoľoval provaz kolem zápěstí. Pokrčila rameny. Jí se tak určitě bude někdo představovat...

„No tak se neboj, já to nikomu neprozradím. Znelíbila ses urozenému pánovi? Nebo jsi mu něco vzala?“ zvědavě natahoval krk a očima jí visel na rtech, jen aby mu něco neuteklo.

Rozesmála se. „Prý jsem čarodějnice! To jenom proto, že nosím kalhoty.“ Muž chápatě přikývl. „Takže kejklířka.“ Oznamil věčně a pohybem hlavy jí dal najevo, aby ve vyprávění pokračovala. Zaprotestovala. Co to vůbec bylo za nápad dát ji uvěznit? Jestli to bylo nějaké ochotnické představení, tak by to spíš měli secvičovat spolu a ne s cizími lidmi! Anebo že by to byla součást prohlídky?! Věděla, že na některých místech to bylo jako turistická atrakce. Ale to by tam přece musel být i někdo z jejich výpravy! Teprve teď jí to napadlo. Co když se nějakým způsobem dostala do minulosti?! Hned to však zamítla. To se přece stává jenom v knížkách a ne

v normálním životě... Nebo že by opravdu?

Muž v řetězech ji vytrhl z myšlenek. „Já jsem Mikuláš...“ řekl to tak nejistě, jako by se něčeho bál... Lehce přikývla. Kdo ví, jak dlouho v téhle kobce musel být? Pořád lepší nějaký Mikuláš, než aby tady byla sama a čekala, co se stane.

Představila se mu. Ne že by na jménu nějak záleželo, vždyť už se asi nikdy neuvidí, ale zdvořilost je zdvořilost. Vězeň najednou pookřál. „Říkala jsi Přibyslava?“ ujišťoval se skoro nevěřicně. Trochu rozpačitě přikývla. „Je na tom něco špatného?“ zeptala se rázněji, než měla původně v úmyslu.

Mikuláš sebou trhl, jako by se spálil. Důrazně vrtěl hlavou. „Ne, právě naopak. V jedné věštbě stojí, že jednou přijde dívka Přibyslava, bude z budoucnosti a proto pro nás nepochopitelně oděná. Pak je jasné, že to musíš být ty.“ Zdvořile kývl hlavou a ukázal na řetězy, které ho poutaly ke zdi. „Jsem tady právě kvůli tomu, že jsem tušil, že nemůže dlouho trvat, než přijdeš ty a napraviš hříchy našeho pána, mezi námi – prostými poddanými – nazývaného Tvrdý. Sama už určitě víš proč.“

Beze slova přikývla. Nějak tomu nemohla uvěřit, že zrovna ona by měla napravovat omyly středověkých velmožů. Ale jak to tak vypadalo, muž o tom byl skálopevně přesvědčený a nemínil o svých názorech diskutovat. Byla si jistá, že kvůli tomu - pro ni - prastarému proroctví, byl ochotný trpět. Věc víry. Vzpomněla si na slova dějepisárky: „Víra byla pro středověkého člověka to nejdůležitější, co měl. Dávala mu alespoň nějakou jistotu v jinak nejistých dobách.“ Teď musela uznat, že na té příšerné definici bylo něco pravdivého.

„A co bych podle tebe měla udělat?“ přistoupila na tu podivnou hru, nebo co to vlastně bylo. Vězeň pokrčil rameny. Chvilí mlčel. „No, o tom věštba přesně nemluví...“ protahoval tajemně. Rychlým pohybem ruky ho přerušila. „Tak co teda říká?!“ zeptala se rozzlobeně. Vždyť vůbec nebylo tak samozřejmé, že by se opravdu jednalo o ni.

Muž se pokusil podrbat se za uchem, ale řetězy mu v tom zabránily. Zklamaně si povzdechl. „Hned na začátku se říká, že bude nařčena z čarodějnictví, takže je jasné, že se křivého obvinění budeš muset zbavit. A to co nejdřív. Dál se tam pak mluví o muži, který ti bude pomáhat a se kterým se setkáš právě v době svého věznění. Už víš, kdo to je, vid’?“ řekl s neskrývaným vítězstvím v hlase.

Přibyslava povytáhla obočí. Ani trochu se jí nelíbilo, jak se Mikuláš vyvyšoval. Možná věděl něco, co ona ne, ale teď tady byla hlavní právě ona. A považovala by za slušné, kdyby ji respektoval. Pak si však uvědomila, do jaké doby se dostala. Vlastně tady nikoho neznala. Pochopila, že mužovu vychloubačnost bude muset nějak vydržet...

„No ovšem, kdo jiný?“ zeptala se s neskrývanou ironií. Vězeň se zatvářil hrdě. Alespoň tak, jak mu to dovolovalo jeho ponižující postavení. Přátelsky se usmál a vysvětloval: „Víš, moje matka byla vědma. Celý týden chodila do kostela, ale vždycky v neděli obětovala pohanským bůžkům. To právě ona mě určila jako tvého pomocníka...“ trochu zaraženě zmlkl.

Dveře do kobky se se zlověstným vrznutím otevřely. „Přibyslava!“ oznámil voják s mírně poupraveným přemyslovským erbem na plášti. Kývla na muže a opustila celu. Po té, co se dozvěděla, že má napravovat hříchy Přemysla Tvrdého, si byla jistá, že se jí nemůže nic stát. byl to prostě její osud.

Voják ji vedl po chodbách a schodištích. Stále nahoru, až do druhého patra paláce. Většina cesty se jí zdála povědomá, ale teprve po jaké době si uvědomila, odkud ji zná. Hrad se od dob toho tyrana dodnes příliš nezměnil. Jen na nádvoří přibyl malý stánek, ve kterém se kupovaly vstupenky a turistické suvenýry.

Vešli do obrovského sálu. Byla to snad jediná místnost, kterou si pamatovala

z prohlídky. Jinak se jí všechny místnosti zdály stejné. Právě tady se průvodce ptala, kdy už půjdou do slibovaného sklepení.

V čele sálu stál dlouhý stůl, na kterém byl postavený kříž a vedle něj ležel meč. Nemohla si přesně vybavit, co o tom říkala učitelka při dějepisu, ale byla si jistá, že to nějak souvisí se středověkým právem. Za stolem sedělo několik kněží a velmožů. Poznala z nich akorát Přemysla a jeho bezejmenného společníka.

Voják ji neurvale srazil na kolena. Chtěla se proti tomu ohradit. Co to ponižující jednání mělo znamenat?! Kousla se do rtu. Ještě si svoje okolí zneprátněl dřív, než se dozví, o co jim vlastně jde. Z pod přivřených víček zkoumala obličej jednotlivých mužů u stolu. Všichni se tvářili povýšeně, pomstychtivě a neústupně. Proč ne? Vždyť taky byli přísedící soudu s tou čarodějnicí!

„Přibyslavo, urozený pán Přemysl tě obvinil z čarodějnictví. Přizval si zkušené inkvizitory, aby mu pomohli s hledáním pravdy.“ Oznamil muž, který hrál s Přemyslem šachy. Loupla po něm nepřátelským pohledem. Vůbec ji nenapadlo, jak by se mohla zachránit. A jak pomoci Mikulášovi? Rozhodla se počkat, až se to samo nějak vyvrbí.

Jeden z inkvizitorů se na ni přísně podíval a požadoval, aby mu odříkala Desatero. Něco takového by čarodějníci nikdy nevyšlo z úst. A byla to nejjednodušší zkouška, jakou znal. Žádné mučení a námaha. Všechny peníze zůstanou tribunálu a nemusejí se dělit s katem.

Přibyslava zvolna přikývla. Nebylo to tak dávno, co jim ho dějepisářka říkala jen tak pro zajímavost. Kdyby si vzpomněla alespoň na část! „Nebudeš uctívat jiného boha kromě mě... Žádnou věc si mě nezobrazíš... Cti otce i matku svou... Nepokradeš... Nezabiješ... Nesesmilníš... Nevydáš křivého svědectví... Nevezmeš jméno boží nadarmo...“ Kněz ji přerušil mávnutím ruky na znamení, že už to stačilo. Oddychla si. Právě včas, na zbývající dvě si nemohla vzpomenout. „Inkviziční tribunál uznal, že jsi nevinná.“ Oznamil pevně.

Přibyslava vrhla zkoumavý pohled na majitele hradu. Tvářil se zlostně a polohlasně klel. Kněz pohoršeně zamlaskal. „Ale synu...!“ napomenul ho nepřátelsky. Pak Přibyslavě požehnal a oznámil jí, že může svobodně odejít.

Zdvořile se uklonila, ale přes všechny pohledy, které se jí pokoušely vykázat ze sálu, zůstala. Sebevědomě se inkvizitorovi podívala do očí. „V kobce se mnou byl muž, který tvrdil něco o proroctví své matky, která byla pohanská kněžka. I on byl obviněn z čarodějnictví. Ale to bych přece jako správná křesťanka musela poznat...“ začala důrazně.

Kněz ji přísně zarazil. „Nerouhej se! Jak může nevzdělaná dívka poznat, kdo je a kdo není ďáblův služebník?!“ „Ale...“ nemínila se tak snadno vzdát. Netrpělivě mávl rukou. „Už jsem řekl!“ okřikl ji. Pokrčila rameny a nasadila ten nejnešťastnější výraz, jakého byla schopná. Možná, kdyby se jí podařilo i pár slz...

Ale inkvizitor i tak zareagoval přesně podle jejích představ. „Přiveďte ho...“ oznámil rezignovaně. Unaveně si povzdechl. Hlavu si položil na ruce složené na stole. Nic nešlo podle jeho plánů. Když oba rozsudky vynese v jeden den, přijde o peníze a zase bude muset pokračovat jinam, kde si budou žádat jeho služby.

V předsáli se ozvaly kroky. Narovnal se a nasadil masku povýšené přísnosti. Voják před tribunu přivedl muže v okovech. Přibyslava se na něj povzbudivě usmála. Odpověděl jí přátelským mrknutím. Stejně jako ona si byl díky věštbě jistý, že ať to bude jakkoli nebezpečné, nemůže se mu nic stát.

Kněz se ani nesnažil nějak dávat najevo svoji autoritu a moc nad životem a smrtí obyčejného poddaného. Přestože se tvářil přísně, v jeho hlase zaznívala únava. Nezdržoval se zbytečnými frázemi o obvinění, kacířství, rouhání se Bohu... „Umíš

Otčenáš?!“ vybafl na Mikuláše.

Ten se jen zbožně pokřížoval. „Otče náš, jenž jsi na nebesích...“ začal s veškerou úctou. Přibyslava ho přestala poslouchat. Věděla, že prvních pár veršů bude bohatě stačit. Raději využila čas a prohlížela si tváře velmožů. U koho by měla začít s napravováním Přemyslových hříchů? Došlo jí, že bez Mikuláše se neobejde. To on znal věštbu, kterou všichni ostatní považovali za blábol ďáblových služebníků.

Když v myšlenkách došla až sem, Mikuláš se uklonil a s úsměvem na rtech odcházel z potupného místa před soudem. Pohybem hlavy jí dal najevo, že by nebylo dobré se dál zdržovat v sále. Společně se vydali na nádvoří.

Mikuláš si zkoumavě prohlížel její oblečení. „Budu ti muset sehnat něco na sebe. V tomhle jsi moc nápadná.“ Oznamil nesmlouvavě. „Ale já...“ „Je to pro dobrou věc!“ skočil jí do řeči naléhavě. Nechala toho. Pochopila, že jakýkoli odpor je marný. A možná nakonec bude lepší, když se mezi středověkou populací ztratí.

Přemysl zuřil. Přecházel po své komnatě, z očí mu šlehaly blesky a v hlavě se mu rodil plán, jak Přibyslavu jednou provždy sprovodit ze světa. Slova věštby znal až příliš dobře. Právě proto ji obvinil z čarodějnictví. Kdo mohl tušit, že dívka z budoucnosti bude znát Desatero?!

Ale co teď s ní? Spřátelila se s tím Mikulášem. Toho se měl zbavit už dávno... byl příliš chytrý. Kdo ví, co by jí ještě mohl poradit, aby se před ním co nejlépe ukryla?

Musí něco vymyslet. Dřív, než bude pozdě. Netušil, o jakých jeho hříších se ve věštbě mluvilo. Vždyť nebyl o nic horší než jiní urození muži. A že přísně trestal poddané? Když k němu neměli dostatečnou úctu mohli si za to sami. Nedodržovali jeho nařízení... ne, on se nepotřeboval změnit. Byl spokojený sám se sebou, měl svůj cíl za kterým šel. Nic mu v tom nemohlo zabránit. Každé překážky se dokázal nějak zbavit.

Vycenil zuby v úsměvu. Ano, to je ono... Vyhlásí, že... Zarazil se. Co když zmizí na jiné panství?! Ne, to se nestane. Přibyslava má přece napravovat jeho hříchy. Ale i kdyby se na jiné panství dostali, před obviněním ze zrady krále neuniknou. Spravedlnost královských úřadů si je dřív nebo později najde. Tím si byl jistý.

Mikuláš jí podával prosté šaty, jaké nosily všechny služebné na Michalovicích. Doufala, že pak nebude nikomu nápadná. Nerada se loučila se svým módním oblečením. Do maličké taštičky, na opasku lněných nebarvených šatů, si rychle přendala mobil. Bez něj si připadala hrozně malá a zranitelná. Věděla sice, že se ve středověku nikomu nedovolá, ale zvyk byl zvyk.

„Jsi připravená?“ Mikulášův hlas ji vytrhl z myšlenek, jak se dostane zpět do své doby. Nejistě přikývla. Jak mohla být připravená, když nevěděla, co bude následovat?

Soucítěně se na ni podíval. Celou věštbu znal nazpaměť, ale Přibyslavě ji dávkoval po částech. Naráz by to bylo moc kruté. „Když se Michalovice stavěly, neustále padala hlavní věž. Čarodějník tehdy hradnímu pánovi poradil, aby to základů nechal zazdít nevinnou pannou. Od té doby stavba probíhala bez problémů, ale co se hrad dostal do rukou Přemysla, začaly se tu dít věci, za které může právě její duch. Místo toho, aby ji Přemysl nechal křesťansky pohřbít, od bab kořenářek si kupuje bylinky proti zlému povětrí.“

Chvilí si Přibyslavu měřil pohledem. Nebylo toho na ni moc? Zakázal si takhle ji litovat. Její čas tady ve středověku pomalu končí. Musí stihnout splnit svoje poslání. „Víš, co máš dělat?“ „Hlavní je ta nejvyšší?“ ujišťovala se, ale nečekala na odpověď a skoro okamžitě vyrazila. Mikuláš čekal na nádvoří. Slova věštby byla jasná – ve věži

si musí poradit sama. Až teprve když najde místo, kde je ona dívka zazděná mohl jí poradit a pomoci.

Vstoupila do šera v dolní části věže. Věděla, že v mnoha hradech a domech je někdo zazděný, aby budově přinášel štěstí, ale nikdy si nepomyslela, že by se mohla stát součástí něčeho tak šíleného. Rozhlížela se, kde by našla nějakou pomůcku. Po točitém schodišti se vydala do sklepení. Místo bylo porostlé mechem a bylo nebezpečně kluzké. Přesto jí nezbývalo nic jiného, než stupeň po stupni scházet do neznáma.

Stála v malé, vydlážděné místnosti. Byla tu?! Zarazila se. Nějak moc si zvykla na dobový názor, že jakmile se setmí, je zbytečné cokoli dělat, protože louče jsou drahé. Byla tu taková tma, že neviděla ani vlastní ruku před obličejem. Jak teď má pátrat po někom zazděném?

Jenomže tady bude tma pořád. Nikde tu nebylo ani sebemenší okénko. Co teď? – ptala se sama sebe. Až teď si toho všimla. Kde je Mikuláš?! Myslela si, že jde s ní, ale nebyl tu...

Ať uvažovala, jak uvažovala, nepřišla na nic, čím by si mohla posvítit. Mobil! Už ze zvyku si pro něj sáhla do kapsy kalhot. Jak to, že tam není?! Možná ve druhé? Tam nebyla ani kapsa. Co se to děje? Až po jaké době si uvědomila, že na sobě má středověké šaty a mobil si dala do maličké kapsy u opasku. Opatrně ho vylovila. Byl to její jediný pomocník...

Pečlivě svítila na zdi. Třeba by tu mohla najít něco, čeho by se v dalším pátrání mohla chytit. Ale nenašla vůbec nic. Ani náznak po nějaké oběti. Ne, tohle nebyla žádná krvavá oběť, po které by mohlo něco zbyť ještě v dalších letech. Vždyť byla zazděná. Za několik dní umřela hladu...

Přibyslava si vzpomněla, jak jí rodiče říkali něco o proťukávání zdí, podle čehož pozná, kde je nějaká dutina. Byla to její poslední naděje. Chodila podél stěn a prsty proklepávala jednotlivé kameny. Nijak zvlášť jí to nebavilo. Všechny zněly stejně plně. Až... Nezdálo se jí to?! O kousek se vrátila. Ne, byla to pravda. Ale jak široký ten pás je? Zkusila několik sousedních kamenů, posvítla si na ně mobilem.

Třeba by šel některý uvolnit, aby zjistila, co je za ním. Co když zrovna našla onu nešťastnou dívku? Doufala, že tím svůj úkol konečně splnila. Zlehka zkoušela část po části zed' rozebrat. Až po jaké době jeden z kamenů opustil své místo. Na chvíličku tam posvítla. Dívala se na lidskou lebku, o které nepochybovala, že patří oné nešťastnici.

Otočila se a po schodech uháněla do přízemí věže. Několika skoky překonala nádvoří. „Mikuláši!!!“ Muž prudce vzhlédl. Tak rychle ji zpátky opravdu nečekal. „Našlas?“ zeptal se nedočkavě. Teď šlo o všechno. Nemohla popadnout dech. Přikývla.

Stmívalo se. Na nádvoří zastavil povoz a několik vesničanů neslo jednoduchá nosítka. Mikuláš je vedl do sklepa hlavní věže.

Zvedl se silný vítr. Přibyslavě se zatmělo před očima. Když se vzpamatovala, vycházela spolu s výpravou a svými rodiči na nádvoří Michalovic. Byl slunečný, prázdninový den v 21. století...

Stalo se na Zlaté stezce

Dědeček, pohodlně usazený v ušáku v obývacím pokoji, se podíval na svá vnoučata. Jezdila k němu do Vimperku během každých prázdnin a pokaždé chtěla, aby jim něco vyprávěl. Zadíval se na nejstaršího z chlapců a přikývl. Adam už věděl, co má udělat. Byl to takový rodinný rituál...

Podal dědečkovi tlustou knihu, vázanou ve vepřovici, která vypadala jako nějaká kronika, nebo možná jedna ze zemských desek. Nikdo nevěděl, kde ji starý pán objevil, ale vždycky, když vyprávěl o svých předcích, zamyšleně v ní listoval.

Teď láskyplně pohládí desky knihy. Otevře ji a ukáže nám rodokmen. Teprve pak začne vyprávět. Byla to část zvyku, na kterou dědeček nikdy nezapomněl. Snad se tím chtěl omluvit předkům, že o nich bude vyprávět?

„Naši předci se ve Vimperku usadili už ve 13. století, krátce po té, co tu byl založen hrad. Moji, stejně jako vaši předci pocházeli z bohaté kupecké rodiny.“ Na okamžik se odmlčel a podíval se na svoje posluchače. „Tak vás nezajímá, jak to bylo s naší rodinou?!“ rozzlobil se, když zjistil, že vnučka si okusuje nehet, Adam se znuděně dívá z okna a Matěj si podpírá hlavu, takže to vypadá, jako že každou chvíli usne.

„Cesty nikdy nebyly tak bezpečné, jako jsou dnes.“ pronesl. Vnoučata zareagovala přesně podle jeho očekávání. Děti se na něj dívaly tázavě, jako by čekaly nějaké vysvětlení. Dědeček se pousmál a vypravoval dál, jako by se nic nestalo. „Všichni kupci využívali soumary, kteří náklad vozili do Bavor. Případně se kupci spojovali v karavanách. Čím víc jich bylo, tím lépe, aspoň se snáz ubránili lupičům. Někdy se ale taky stalo, že kupci museli vyrazit v jinou dobu a sami. Tak se jejich náklad stal snadnou kořistí pro lupiče. Pravda, kupci s sebou brávali vozku a nějakého toho čeledína, ale copak se tři lidé ubrání lupičské bandě, která mívala i několik desítek členů? A to nemluvím o loupeživých rytířích! Ti byli dobře vycvičeni v boji. Proti někomu takovému se ubránil jen málokdo.“

Vnoučata napjatě sledovala každý dědečkův pohyb. Na okamžik se odmlčel a listoval v knize, jako by se chtěl ujistit, že o lupičském řemesle řekl všechno, co bylo pro jeho vyprávění důležité. „Náš předek, Vilém se jmenoval, právě takhle jednou musel vyrazit do Bavor. A nyní si poslechněte, co se cestou stalo.“

Vilém vyjel časně zrána. Vůz měl naložený kožešinami a látkami. Bylo to vlastně poprvé, co se sám vydával na cestu do Bavor. Vždycky jel s karavanou, nebo poslal soumara. Teď však byli všichni na cestách a tak se musel na cestu vydat sám jen s vozkou a čeledínem. Všichni tři byli vyzbrojení. Zatímco čeledín a vozka měli dlouhé nože, Vilémovi se u pasu houpal meč. Kdyby chtěl, mohl by se vydávat za rytíře. Jenomže v okolí Vimperka všichni věděli, že se narodil do rodiny kupce, tak k čemu by mu to bylo?

Sotva vjeli do pohraničního lesa, vozka netrpělivě popohnal koně. Nedávno tu byl prý přepaden cizí kupec a kdekdo se bál, kdy lapkové opět udeří.

Pravda, před časem byl vydán zákon, podle kterého měly být všechny stromy podél cesty vykáceny. V těch nejnepřehlednějších úsecích musely od cesty ustoupit až 30 metrů. To aby se lupiči nemohli skrývat v houštinách. Že by však tahle vyhláška přepadávání kupců nějak výrazně zabránila, to tedy ne.

Dojeli k zatáčce. Před vůz vystoupil zakuklený muž. Koně se začali plašit. Na cestu vstoupili další muži. „Kdo se hne, zemře.“ Oznamil zakuklený čahoun.

Lapkové se semkli kolem vozu. Kočičí sundali z kozlíku, čeledína a Viléma dotlačili k nejbližším stromům. Muži se bili jako lvi. Vilém koutkem oka zahlédl, že

jeho čeledím pod náporem lapků padl. Bylo mu jedno, jak dopadne jeho náklad. Chtěl zachránit aspoň holý život. Za okamžik čeledína následoval i kočí.

Vilém neměl šanci se pokusit o výpad. Zbývalo mu jedině se krýt. Věděl však, že to dlouho nevydrží. Připadalo mu, jako by zaslechl dusot koňských kopyt. Nebo se mu to jenom zdálo?

Ze zahraniční strany se vyřítil cizí jezdec. Když viděl, co se na cestě děje, zpomalil, seskočil z koně a hnal se Vilémovi na pomoc. Společnými silami lupiče donutili k ústupu. „Není bezpečné cestovat bez většího doprovodu.“ Prohodil, když nasedl na koně. Vilém nasedl na kozlík, otočil vůz a vracel se do Vimperka.

Na rychtu vtrhl muž pokrytý prachem. Lem pláště měl od krve. Hnal se k rychtáři. „Před okamžikem byl na Zlaté stezce přepaden váš kupec. Při potyčce s lupiči byli zabití dva jeho služebníci. Nebýt mě, zabili by i jeho. Doufám, že už se to nebude opakovat.“ Oznámil a hrdě odešel.

Dědeček se usmál na svá vnoučata. Zavřel knihu a podal ji Adamovi, aby ji uklidil zpět na místo. Chvilí mlčel a pak prohodil: „Chvilí na Zlaté stezce opravdu vládl mír. Lupiči skončili na popravišti... Ale kdo ví, jak dlouho to vydrželo, než se nějaký chudý zeman opět vydal na dráhu loupeživého rytíře...“

O svatém knížeti

Toho dne kolem boleslavských hradeb obcházela smrt se svojí kosou. Zvony z kostela sv. Kosmy a Damiána svolávaly s naléhavou úpěnlivostí věřící k modlitbě.

Kníže Václav vstával časně ráno. Nad tůní se vznášela mlha. Blížil se podzim, který sliboval hojné deště. Kníže odhodil medvědí kůži, kterou měl jako přikrývku a oblékl se do denního šatu. Z nádvoří hradiště svého bratra Boleslava slyšel hlasy čeledi, krmící dobytek. To už je tak pozdě? - řekl si, když vcházel na cestu vedoucí ke kostelu. Proti sobě uviděl bratra, jenž se vracel od horní brány. Pozdravili se. "Co tak brzy, Boleslave?" zeptal se český kníže, když se míjeli. "To víš – zkontrolovat strážce... Slyšel jsem ale, že chceš dneska odjet..." Václav přikývl. "Pomodlím se a jakmile mlha trochu ustoupí, vyrazím na cestu."

Boleslav si začal nenápadně mnout ruce. "Ale bratře, být sebou, ještě bych tu zůstal. Chci ti ukázat, co mám v plánu tady změnit." "Ne! Zítra je svátek Archanděla Michaela, a proto musím být už zítra v Praze. Nezlob se na mne." Boleslav se omluvil, že musí ještě zkontrolovat stáje. Václav souhlasil: "A já potřebuji mluvit s Podivenem." Rozloučili se lehkým kývnutím hlavy a každý si šel po svém.

"Cos mi chtěl včera večer?" zeptal se kníže, když před ním Podiven pokorně poklekl. "Slyšel jsem, že tě chce tvůj bratr Boleslav zabít, pane!" "Nesmysl! Co jsi zase poslouchal?!" "Pane, včera jsem šel kolem hodovní síně a jasně jsem slyšel, jak se tvůj bratr domlouvá se svým družiníkem Hněvsou na způsobu, jak tě zprovodí ze světa."

Václav přikývl. Vstal z lavice a dříve, než odešel, řekl, ať za ním Podiven přijde do kostela.

Setkal se s Boleslavem. Chtěl mu poděkovat za pohostinství, ale bratr se na něj vrhl s mečem v ruce. Kníže jej povalil na zem a zbraň mu vykroutil z ruky. "Bratře, co tě to napadlo?" Boleslav hlasitě oddechoval. Po chvíli se vzpamatoval z předchozího šoku. Vzepřel se na loktech a začal křičet: "Pomoc! Družiníci, kde jste kdo? Napadl vašeho pána!" Václav nad ním stál a pohrdavě na něj shlížel. "Tohle bych do tebe nikdy neřekl. Nikdys´ nebyl nejpokornější, ale tohle..." Nedomluvil. Přiběhl Hněvsa a ťal knížeti po ruce. Václav se chytil za poraněné předloktí a utíkal ke kostelu. Narazil do jeho masivních okovaných dveří. Myslel si, že vpadne přímo mezi lavice. Leč dveře nepovolily. Zoufale se chytil klepadla. Za zády slyšel sípavý dech vrahů. Bušil do vrat, křičel ze všech sil, ale nikdo neotevřel.

Otočil se. Proti sobě viděl špici kopí a blýskající se ostří mečů. Stál s hlavou hrdě vztyčenou. Pomalu se uklidňoval. Věděl, že se za chvíli setká se svojí babičkou Ludmilou...

Věž symbolů

Muž si naposledy prohlédl svoje dílo. Zdálo se, že je s jeho výsledkem spokojený. Nároží vysoké věže bylo pokryto tajemnými značkami, o kterých si byl jistý, že je nedokáže rozluštit nikdo jiný než on a jeho potomci. Tak to mělo být už navěky...

Sotva patrně kývl hlavou. Věž, postavená z masivních kamenných kvádrů, zakrývala sluneční kotouč. Ostatní přítomní sotva dýchali. Nevěřili, že by tu mohla vydržet mnoho století, vždyť byla zapomenuta kdesi uprostřed pohraničních lesů.

Muž si je prohlížel zpod přivřených víček. Najednou jako by zestárl. „Nikdo ji nesmí zbořit. Vaše rody by stihlo moje prokletí.“ Řekl skřípavým hlasem. Za korunami stromů se zablesklo. Klidně se tím směrem ohlédl, než opět promluvil. „To je moje poslední pomoc. Víckrát už mě nevidíte.“

Davem to zašumělo. Věděli, že s ním něco není v pořádku. Možná to byl čaroděj, kterého poslali bohové... Překvapeně sledovali, jak vztáhl ruce k obloze a v tu chvíli se zvedl silný vítr. Unášel ho jako pírkó, až jim zmizel za obzorem.

Služebná zaslechla hradního pána, jak mluví o tom, že by tu odpornou věž nechal zbořit. Copak nehyzdí celý hrad?! Ani nebyla na strategicky výhodném místě. Nechápal, co to jeho předky napadlo, postavit něco takového uprostřed nádvoří. A pak ty tajemné znaky. Jeho zpovědník měl za to, že jsou dílem ďábla. Tu starou pověst znal, ale nikdy jí nevěřil. Věděl, že to, co si pověřiví poddaní nedokáží vysvětlit pouhým rozumem, svádějí na pekelné síly. Byla jen jediná možnost, jak jim dokázat, jak moc se pletou.

Dívka pokrčila rameny. Tohle nebyla její starost. Doufala, že pána od jeho úmyslu něco odradí, ale i kdyby ne, ona za nic nemohla a proto věřila, že se jí proroctví netýká. Nebyla přece z urozené rodiny a do toho, co se děje na hradě, neměla co mluvit. Kdyby mohla, přesvědčila by urozeného pána, aby od svého úmyslu upustil. Věž měla ráda a pokaždé, když se na ni podívala, měla pocit, jako by jí hrubě opracované kamenné kvádry vyprávěly dávný příběh o muži, který zmizel bůhví kam.

Když se silné ruce dělníků dotkly prvního kamene, označeného podivnými znaky, obloha se zatáhla těžkými bouřkovými mraky a zvedl se silný vítr. Hradní pán to pozoroval z okna rytířského sálu se zasmušilým výrazem ve tváři. V duchu se přesvědčoval, že za to žádné zlé síly nemohou a přesto se, když se nikdo nedíval, rozmáchlým gestem pokřivoval.

Služebná se na nádvoří zastavila. Naposledy se chtěla podívat na temné kvádry, zakrývající slunce. Jako by v šumění větru zaslechla hlas: „Neváhej a utíkej do sálu. S věží se nesmí nic stát!“ Vyděšeně se kolem sebe rozhlédla. Nikdo ze sloužících nedal najevo, že by se stalo něco zvláštního. Nebo byla opravdu sama, kdo to slyšel?

„Jdi. Řekni pánovi, aby vzal svůj příkaz zpět!“ Hlas by neoblomný. Odjakživa si byla jistá, že věž má vlastního ducha, ale nikdy by to nikomu nepřiznala. „Slyšela jsi?! Musíš to udělat a zachránit pánův rod!“ Přikývla. Odložila putnu s vodu, kterou vláčela do kuchyně, podkasala si sukni, aby o ni cestou nezakopla a hnala se do paláce.

Bez dechu se uklonila. Dřív, než ji pán vyzval, aby mluvila, vyhrkla: „Pane, ta věž nesmí být zbořena. Tvůj rod jinak stihne prokletí, zrovna tak, jak vypráví ona pověst.“ Zvedla oči pokorně sklopené k podlaze, aby si ověřila, že ji pán vůbec poslouchá. S hrůzou sledovala, jak se rozpřáhl, jako by jí chtěl dát políček. „Další, kdo věří těmhle babským pověrám. Tohle si moje čeleď nesmí dovolit!“ procedil mezi zuby. Rukou sjel k opasku, kde měl zavěšenou dýku a tasil.

Nestihla se nikam ukrýt a rána byla vedena přesně. Věděl, kam bodnout, aby jeho útok byl smrtelný. Spokojeně se ušklíbl. Teď už nikdo nebude rozšiřovat takové lži. Mrtvolu nechal odnést do kaple a vrátil se k oknu.

Nemohl zapomenout na to, co mu řekla. Nezabýval se zkazkami, které se tradovaly mezi prostými lidmi, jenomže i jemu připadalo, jako by zaslechl hlas, který ho nabádal, aby zkázu věže zastavil. Vydal se na nádvoří, pevně odhodlán zachránit svůj rod.

Věž s tajemnými znaky přečkala do dnešní doby. Sjíždějí se k ní historikové z celého světa a přou se o to, k čemu ony značky vlastně sloužily. Někdo v nich vidí staré kamenické znaky, jiný jim přikládá duchovní význam, ale nikdo neví, že poslední člověk, který měl k záhadě klíč, zahynul před mnoha staletími...

Z historie hradu Okolotočnicku

Motorový vlak zastavil mezi poli. Vesnice odsud byla vzdálená ještě asi kilometr. Z jediného vagonu vystoupil osamělý cestující. Už na první pohled bylo zřejmé, že není odtud.

Na zádech měl veliký turistický batoh, přes rameno mu visela taška, jež nejspíš ukrývala notebook.

Trochu rozpačitě se rozhlédl po nástupišti. Nevěřičně zavrtěl hlavou a vydal se k čemusi, co jen velice vzdáleně připomínalo lavičku. Její nynější stav byl jistě prací zdejší mládeže.

Usadil se na poslední prkénko, jež tvořilo sedátko a z kapsy sportovní košile vylovil zmačkanou mapu. Ještě se dostat na Okolotočnick. To bylo jediné, co mu dneska stačilo ke štěstí.

V dálce zahřmělo a na jeho ramena dopadly první dešťové kapky. V tomhle počasí jít přes les na hrad by bylo velice riskantní. Snad by se mohl před nepříznivým počasím ukryt u zaměstnanců Českých drah. – napadlo ho a vykročil ke dveřím.

Stál v nich zarostlý muž, který na první pohled připomínal bezdomovce. „Jo, tak vás tu vítám. Brácha mi už volal, že prej přijede nějaký reportér z Prahy. To vám říkám – v tomhle počasí jít na hrad je blbost. Se u mě schovejte. Až bude líp, tak vyrazíme.“ oslovil mladíka a pak dodal: „Jo, vy nevíte, kerej já sem. Všechno, co tu vidíte mám na starost. A kastelán je brácha – dvojče.“

Ustoupil do chodby a rukou naznačil mladíkovi, aby ho následoval. Po dřevěných rozvrzaných schodech se dostali do místnosti, která by se s trochou dobré vůle dala nazvat kuchyní.

„Si dáte omeletu?“ zeptal se nádražák, když se reportér usadil v křesle z druhé ruky. Mladík přikývl. Vůně, která se za chvíli začala šířit kuchyní, nikoho nenechala na pochybách, že muž je vynikající kuchař.

„Ták, se to nese.“ oznámil a vzápětí před hosta položil talíř s hotovým jídlem. Mladík ochutnal a nezbylo mu nic jiného, než s plnou pusou pronést pochvalu: „Je jako od mojí mamky.“

Nádražák se usmál: „Dyť mam taky vlastní chov slepic. Jo, ale na hradě... Tam vaří líp. Si dáte do nosu.“ Pak se oknem podíval, jak to vypadá venku. „No, nic moc. Vám nezbyde nic jiného, než spát tady. Byste se nahoru nedostal.“ oznámil a dodal, že mu vedle rozestele.

Reportér vyndal blok a naškrábal do něj několik poznámek. „Jak jste mě poznal?“ zeptal se nádražáka, který mu ve vedlejší pokoji připravoval nocleh. „No, místní nejste a sem moc lidí nejezdí. Buď to sou příbuzný těch, co tu bydlej. Ty už mam ve voku, a nebo turisti a těch jezdí nejmíň. Vy navíc na reportéra vypadáte...“

Mladík pokrčil rameny, jako by chtěl říct, že jak vypadá, tak vypadá. Pak poděkoval za jídlo a zeptal se, jak by se dostal na hrad. „Se podivejte – leje jak z konve a nevypadá to, že by přestalo. I dyby – v lese bude bahno a bude klouzat. Zejtra vás k bráchovi doprovodím.“

Přisedl si k němu a dlouho do noci si povídali. Porovnávali život v podhradí a ve městě, semleli drby ze světa...

„Ste se vyspal?“ přivítal ráno reportéra z kuchyně hlas nádražáka. „Jak víte, že už jsem vzhůru?“ zeptal se se zájmem a se zubním kartáčkem zamířil ke svým zavazadlům. Měl dojem, že nedělal žádný hluk. „Si nemyslete, to je slyšet, dyž vstáváte.“ usmál se nádražák a na stůl v obýváku naservíroval chleba s máslem a marmeládou, u které nezapomněl zdůraznit, že je z malin z lesa kolem

Okolotočnicku. Pak následovaly hrnky s čajem. „Si sedněte, ne?“hostitel pokynul ke křeslu.

Po snídani si mladík na záda nahodil těžký turistický batoh a nádražák v ruce nesl košík. „Co dyby rostli praváci? Na hradě vám brácha uvaří takovou omeletu,že se budete volizovat až za ušima!“sliboval, když zamykal dveře svého bytu.

Cestou se mladík vyptával na krajové pověsti. Nádražák jenom nevěřičně kroutil hlavou. Takhle nepřipravený vyrazit do terénu?!

„Jo, pověstí je tady kupa. Třeba ta vo hradním pánovi. Se menoval Jindřich a byl takovej kruťas. Teda za svýho života. No, teď dostává co proto! Za hnusného počasí musí na vohnivým koni jezdit vesnicí a hlídat před nepřáteli. Ste možná v noci slyšel klapání?“zeptal se a loupl po reportérovi očima. Ten přikývl. Nádražák měl pravdu. Včera se mu nespalo nijak dobře. Měl pocit, jako by slyšel klapání koňských kopyt a hlas, který vydával rozkazy...

Nádražák se zasmál:„Domorodcům to nevadí. Sou zvyklí, ale cizinci s tím maj problémy. Chtěj se odstěhovat. Prej, že se tady boje! To ste nebyl na hradě. Tam je to za bouřky vo život.“dodal tajupným hlasem.

Zabočili mezi prastaré lesní stromy. Větve se nad nimi splétaly v neprostupné síti. Mladíkův průvodce se rozhlédl a spustil:„Za chvíli se dostanem k místu, kde lovil Jindra, než ho roztrhal lesní démon.“ Reportér si trochu pohrdavě odfrkl. Sice hezká pohádka, ale přeci nebude věřit vyprávěním o démonech, lesních mužících a bůhvíkom ještě. Přespával na hradě hraběte Drákuly, v Čachticích a žádný přízrak se mu nezjevil.

„Na hradbách se zjevuje duch neznámý krásky, co se vo ní říká, že ji votec nechal zazdít do základů Okolotočnicku.“ Nádražák se zkoumavě podíval, jaké účinky má jeho vyprávění na reportéra. Cítil se zklamáný. Mladík šel vedle něho, rozhlížel se kolem sebe a na tváři mu hrál lehký, pobavený úsměv.

„Takovejch strašidel nemáte ani v Praze, co?“zeptal se. Reportér neměl to srdce mu říct, že skoro v každé uličce se objevuje zástup umrlců s hlavami pod paží a na nárožích hlídají pekelné stvůry, a tak radši mlčel.

Nádražák neurčitě ukázal mezi stromy, kde probleskoval starý křížek. „Tady to bylo. Rozerval ho uprostřed lovu, když se vzdálil vod družiny. Prej to krvavý divadlo proběhlo v naprostý tichosti.“oznámil tiše a skoro uctivě. Pak přidal do kroku, jako by se číhajícího démona bál i on.

Zpočátku mírná cesta začala stoupat do prudkého kopce, jehož svahy zpevňovaly jenom silné a vzájemně propletené kořeny prastarých stromů. Zdolávali jej s hlasitým oddechováním. Ani jindy upovídáný nádražák teď neměl chuť vyprávět o dalších strašidelných sousedech Okolotočnicku.

Mladík si nadhodil batoh. Nádražák se pousmál:„Dyť tam za chvíli budem.“ Reportér se zatvářil statečně a napjal všechny síly, aby svému průvodci stačil. Docela by ho zajímalo, jaké strašidlo se skrývá tady, uprostřed lesnatého svahu, že nádražák nabral takové tempo.

Vyšli ze zatáčky a na vrchu kopce se před nimi rýsovala silueta gotického hradu, který se za dlouhá staletí pomalu začal proměňovat ve zříceninu. V bráně stál muž, který jako by z oka vypadl nádražákovi. „Dvojče.“oznámil stručně průvodce reportérovi a zvedl ruku k pozdravu.

„Vítám vás na Okolotočnicku. Moje jméno je Jakub, bráchu Jana už znáte. Tak pojďte dál. Pokoj jsem vám připravil.“oznámil příjemným tónem, když k němu dorazili.

Ustoupil na nádvoří a vedl je dál. Kolem polorozpadlé strážnice až do hlavní části hradu. „Vpravo je kuchyň, vedle špajz a touhle chodbou se dostanete do pokoje.“ukazoval kastelán rozmáchlými gesty, co kde na hradě najde.

Po obou stranách chodby stála brnění, nad kterými visely různé zbraně. Reportér si je se zájmem prohlížel. „Jsou pravé?“ zeptal se, když si uvědomil, že ho oba muži sledují, aniž odlepil oči od obouručního meče, připevněného na zdi jako krucifix. „Jistě. Vesměs zbraně různých členů rodu z Okolotočnicku, který hrad vlastnil do jeho prvního požáru roce 1416, po kterém Okolotočník začal chátrat a jeho opuštěné komnaty se staly útočištěm lupičské bandy, která kraj terorizovala dlouhá desetiletí.“ Odrecitoval znuděným tónem kastelán část svého výkladu. Pak ukázal na jedny masivní dubové dveře, přičemž oznámil, že tady bude reportér bydlet. Následně ukázal na druhé, a vysvětloval, že když nebude v kuchyni, docela určitě bude tady.

„Zajímá vás něco?“ obrátil se na mladíka a čekal, jakou bude mít otázku. Reportér se rozhlédl po chodbě. Do oka mu padlo několik loučí v ručně kovaných držácích na stěnách. „Je tady, doufám, zavedena elektřina?“ zeptal se. „Okolotočník je historický objekt a památkáři takovou úpravu zakázali, protože by došlo k nenávratnému poškození středověkého zdiva.“ odpověděl kastelán, skoro, jako by se omlouval.

Reportér přikývl a vrhl se k batohu, který položil přede dveře svého pokoje, aby si udělal několik poznámek. „A jak tady potom vaříte?“ Kastelán ukázal palcem za sebe a oznámil, že v černé kuchyni.

„Ale připojení na vodu tady musí být...“ zkusil to znovu reportér. Nádražák se zasmál: „Si pište, že tady voda je. A zdarma. Venku na nádvoří v tý studni. Má vlastní zdroj v podzemí.“

Mladík nevěřil vlastním uším. Tady se žije jako ve středověku! V duchu proklínal šéfredaktora. Zase ho poslal do takového Zapadákov! V první chvíli měl chuť popadnout batoh a okamžitě se vrátit do Prahy.

Chvilí mlčel a těkal kolem sebe očima... Vlastně to tu není tak špatné... Třeba tvorba reportáže bude docela dobrodružná... Uvažoval. Několikrát se prošel chodbou tam a zpátky, provázen pohledy dvojčat.

Přikývl. Zkusí to tu. Otevřel těžké dveře do svého pokoje a tiše hvízdil. Místnost nebyla zařízena žádným moderním nábytkem, ale díval se na postel s nebesy, prosté klekátko pod křížem na stěně, nízkou stoličku s vyřezávanými lvími tlapami a stůl, na kterém stál keramický džbán a číška.

Tázavě se podíval na muže za svými zády. „Jsou to repliky?“ ujišťoval se. „Ne. Všechno je pravé.“ ozval se klidně kastelán. Reportér se na něj užasle podíval. „Pravé?“ zeptal se, jako by se přeslechl. Nádražák přikývl: „Všechno haraburdí, kerý tady straší, je pravý.“

„Tak počkat. Tady není zavedena elektřina, pro vodu, která se sem podzemím dostává bůhví odkud, se chodí ke studni na nádvoří... Ale nikomu nevadí, že tady obyvatelé běžně používají dobový nábytek?!“

„Nejenom nábytek. Vono se tady v dobovym i vaří.“ oznámil pyšně nádražák. Reportér zalpal po dechu a cosi zuřivě čmáral do notesu.

Nádražák se podíval na hodinky a chytil se za hlavu. „Už před pěti minutama sem měl dát slepicím.“ Chvatně se rozloučil a spěchal k domovu.

Jakub sledoval z okénka svého bratra, dokud mu nezmizel z dohledu. Teprve pak se obrátil na mladíka a pozval ho na oběd.

„Jestli chcete, zasvětim vás do záhad Okolotočnicku.“ navrhl kastelán, když sklídl ze stolu. Reportér přikývl. O hradu vlastně vůbec nic nevěděl. Jak mohl chtít něco napsat?

Na jednu stranu se na prohlídku těšil. Pověsti slibovaly, že přečkat na

Okolotočníku noc je neskutečné dobrodružství. To se mu líbilo. Už od mala se o prázdninách s kamarády vydával na dobrodružné výpravy. A záhady se mu navíc do článku hodily. Na druhou stranu mu však stále vrtalo hlavou, kde si nabije notebook a jak se dorozumí se svým šéfem. Nepředpokládal ani, že by tady mohlo být připojení na Internet...

„Tak se mnou pojdte do rytířského sálu.“ oznámil kastelán a vedl ho po rozvrzaných schodech do patra, ve kterém byla jedna jediná místnost a malé předsálí. Nad okny byly namalované erby nejvýznamnějších rodů českého království.

Byly sice zčernalé od dávného požáru, ale přesto reportér s naprostou jistotou poznal znaky pánů z Dubé, pánů z Házmburka, pánů z Lipé, Šternberků, Hrabišiců a pánů z Růže.

Říkal jednotlivá rodová jména a ukazoval na vyobrazené znaky. Kastelán přikyvoval. Čím dál víc se těšil, až si o historii popovídá se skutečným znalcem. Pokynul k výklenku u okna, kde bylo zděné posezení.

Mladík z pouzdra u opasku vytáhl foťák. Tohle prostě musí zdokumentovat. Bude mít nejlepší doprovodné materiály ze všech svých kolegů. Prostorem několikrát prolétl blesk, než se reportér spokojeně posadil proti kastelánovi. Z kapsy vylovil tužku a notýsek. Teď byl dokonale připravený zaznamenat každý důležitý okamžik z dějin Okolotočníku.

„Hrad byl založený někdy kolem roku 1240 panem Jindřichem, jehož minulost je zahalena tajemstvím. Neznáme jeho rodiče, nevíme, jak se dostal k takovému bohatství, aby mohl založit hrad, jako byl v jeho době Okolotočník. Neznáme pořádně ani konec jeho života. Najednou z dějin hradu zmizel a panství zdědil jeho synovec Mikuláš. Tolik alespoň pověsti. O panu Jindřichovi se říká, že byl mimořádně krutý. A svoje poddané trestal za kdejakou maličkost. O jeho konci se po kraji tradovalo, že ho roztrhal lesní démon. Ale kdo dnes věří na demony, že?“

Reportér se pobaveně ušklíbl. Chtěl se zeptat, jestli opravdu nikdo? Co když byly kolem úmrtí pana Jindřicha nějaké podezřelé okolnosti? Jak si to mohli za jeho života vysvětlit? A co když tomu někteří pověřiví jedinci věří dodnes?

Kastelán se zhluboka nadechl a pokračoval: „Další neobjasněnou záhadou je, kde se na hradě skrývalo vězení a případně mučírna? Podzemní prostory Okolotočníku byly prozkoumány poměrně podrobně, ale nikdy nebylo objeveno místo, které by odpovídalo tomuto využití.“

Reportér pokýval hlavou. Do notesu si kreslil různé klikyháky a uvažoval. „Neprojdeme se po hradbách? Rád bych si je prohlédl.“ oznámil po chvíli. Kastelán nic nenamítal.

Vyrazili přes nádvoří k severnímu cípu ostrohu nad řekou, na kterém hrad stál. „Proč chcete jít zrovna na hradby?“ zeptal se Jakub opatrně, když se mezi zuby cimbuří dívali do kraje.

Mladík pokrčil rameny. „Vlastně nevím. Nějak mě to napadlo. Z hradeb je vždycky vidět do okolí, tak proč by nemohly něco prozradit i o přilehlých budovách?“ rozvíjel svůj nápad a pečlivě si prohlížel všechny výstupky a nedokonalosti ve středověkém zdivu. Někdy nesouhlasně, nebo možná nevěřičně zavrtěl hlavou.

Kastelán na to vždycky reagoval stejně: „Objevil jste něco?“ A mladík stále odpovídal: „Ale ne.“ Prošli skoro celé hradby. Jako poslední je čekala nejvyšší věž hradu. Teď už byla jen poloviční, ale původně měla skoro 50 metrů. Vstoupili do prvního patra, ale v okrouhlé místnosti je nic zvláštního nezaujalo. Až na několik držáků loučí na stěnách byla prázdná.

Po dřevěných příkrých schodech pokračovali do přízemí. Dveře, které odtud

vedly na nádvoří, byly kdysi ve stínu můstku, který spojoval palác s tribunou v kapli, sousedící s věží Hláskou, ve které se teď nacházeli.

Ještě ale nechtěli zamířit zpět do paláce. Nemohlo by tu být něco zazděno? Nenachází se tady nějaký dávno zapomenutý tajný vchod?

Rozdělili se a pomalu oťukávali několik metrů silné kamenné zdi. Sešli se naproti dveřím. Reportér otevřel ústa, aby něco řekl, ale vyšel z nich jenom zděšený výkřik a mladík zmizel.

Odkudsi z hlubin se ozývalo klení, občas doprovázené výkřiky: „Sakra, kotník!“ a „Já si snad zlomil nohu!“

Kastelán se kolem sebe nechápavě rozhlížel. Jak se mohl najednou ztratit? Kde jenom může být? Pohledem prozkoumal snad celou místnost, než si všiml díry v podlaze jen několik čísel před sebou.

Snažil se zjistit, jak hluboká může být. Dva metry? Nebo víc? V žádném dokumentu, který se mu dostal do rukou, se nepsalo, že by byla Hláška podsklepena.

Spustil se za ruce do neznáma. Chvilí tak visel a uvažoval, jestli dělá dobře. Ale pak zavřel oči a... pustil se.

Dopadl měkce, na špičky, do pokrčených kolen. „Jste tady?“ zeptal se, když kletby ustaly. V neproniknutelné tmě se mohl spoléhat jen na svůj sluch.

Než se reportér ozval, objevilo se nedaleko nich plápolající světlo louče. „Proč jste mě vyrušili?“ zeptal se přísný hlas. Stál před nimi muž v dobovém obleku šlechtice. Upíral na ně pronikavý pohled ocelově šedých očí. „Kdo jste?! Moji sluhové, ani poddaní nejsou tak podivně vystrojeni jako vy dva.“

Kastelán se hluboce uklonil a přestavil se jako Jakub, který nyní spravuje Okolotočník. Muž proti nim lehce přikývl a obrátil pozornost na mladíka, který se sbíral ze země, našlapující na jednu nohu. „A ty?“ zeptal se rázně.

Reportér nevěděl, co říct. Jak se má vůbec chovat? Kastelán na něj dělal významné posunky. Co mu chtěl naznačit? Mladík nechápal. „No? Ty neumíš mluvit?“ zeptal se neznámý a šlehl po něm nelaskavým pohledem.

„To je můj přítel. Kronikář.“ odpověděl za reportéra kastelán. Muž, o kterém si mladík myslel, že je blázen, se na něj se zájmem podíval. „Ke kterému řádu patříš? Jsi dominikán, benediktin? Ne. Františkán? Všichni nosí jinou kutnu než ty. Jsi snad potulný kazatel? Nebo flagelant?“

Mladík se usmál a vysvětloval: „Ani jeden. Jsem reportér časopisu Okno do minulosti a dělám o hradu Okolotočníku reportáž.“ Kastelán mu vši silou dupl na nohu a významně kroutil hlavou. Znovu se uklonil: „Urozený pane Jindřichu, on sem přijel nemocný a je povinností každého dobrého křesťana pomoci svému bližnímu.“

Pan Jindřich si ho prohlížel. „Jestli má mor, musí neprodleně opustit můj hrad.“ oznámil tónem, který nesl odmluvy. „Ne, jen obyčejné nachlazení.“ vysvětloval kastelán se zdvořilou úklonou.

Reportér muže v dobovém nenápadně studoval pohledem. Nejdřív si opravdu myslel, že je to nějaký zdejší podivín, hrající si na středověkého velmože, ale když slyšel, jak ho kastelán oslovuje jako urozeného pana Jindřicha, bylo mu jasné, že jde o muže, který za nočních bouří hlídá vesnici pod Okolotočníkem.

„Ty hlídáš můj hrad?“ zeptal se muž nesouhlasně. „Ano pane, tak mi to bylo uloženo naším milostivým panovníkem.“ kastelán rychle přemýšlel, jak středověkému šlechtici vysvětlit, že pan Jindřich je pro něj postavou z minulosti a jeden z nich v tom případě musí cestovat v čase.

Jindřich se na něj podíval pronikavým pohledem. „Z budoucnosti? Vy umíte cestovat v čase? Jste čarodějové.. Kdo s vámi ještě létá na sabaty? Neřeknete?! Na mučidla s vámi!“ rozkřikl se a pomalu se otáčel, aby loučí, kterou držel v ruce, ozářil

celý podzemní prostor.

Muži s úžasem sledovali, jak ze tmy vystupovaly různé mučící nástroje. Na stěnách byly přidělané zkrvavené palečnice, uprostřed místnosti stál skřípec a žebřík. „Strážte!“ křikl pan Jindřich.

Nikdo nepřišel. Kastelán se hluboce uklonil vysvětloval: „Urozený pane, vždyť vy už jste dávno po smrti.“ Muž si ho přísně měřil, jakoby chtěl odhadnout, jestli mu nelže. „Po smrti?“ zeptal se nejistě. Oči mu divoce blýskaly. „Jistě, můžu vám to dokázat, jestli chcete.“ navrhl Jakub a reportér si ho váhavě prohlížel. „To je v pořádku.“ prohodil k němu kastelán, aniž by hnul ústy.

„Samozřejmě to chci dokázat!“ oznámil velmož panovačně. Jakub mu pokynul, aby ho následoval. Opatrně se protáhl do přízemí Hlásky a pokračoval do sousední polorozbořené kaple. Bylo mu docela jedno, jestli ho bývalý hradní pán následuje. Teď byl Okolotočník národní památka a pan Jindřich si na něj nemohl dělat žádné nároky.

Zastavil se před oltářem, kde byl mezi nezdobené dlaždice zasazený náhrobek s vytesanou postavou rytíře. Pod postavou byl vytesaný nápis, že jde o urozeného pana Jindřicha z Okolotočnicku, který zemřel roku 1270. Ohlédl se, aby zjistil, jak na tuhle zprávu pán z Okolotočnicku zareaguje. Nerad by skončil v kobce, kde by měl jako podnájemníky vyhladovělé krysy.

Jindřich několikrát prošel kolem náhrobku. „Takže Okolotočník už mi nepatří. Kdo ho získal po mé smrti? Rozmnožil rodový majetek?“ ptal se se zájmem a sledoval dva muže před sebou.

„Urozený pane, při požáru většina zápisů shořela. Vás známe jenom z pověstí a o vašich následovnicích víme, že hrad obývali do roku 1416, kdy vyhořel a následně jej obýdli lapkové.“ vysvětloval kastelán. Hlavou mu bleskl úžasný nápad. Na Okolotočník nikdy nezavítalo závratné množství návštěvníků. Kdyby si na stránky hradu vyvěsil nabídku setkání s duchem hradního pána, určitě by sem přilákal nějaké zvědavce.

„Pane Jindřichu, kdybyste nám pomohl s prací na vašem hradě, byli bychom vám neskonale vděční...“ začal opatrně, ale pan Jindřich se okamžitě naježil: „Já a pomáhat s prací kolem Okolotočnicku?! Jsem šlechtic a to by bylo pod moji úroveň!“ Kastelán dělal na reportéra významné posunky, aby mu dal najevo, že potřebuje pomoci.

„Ale ne, urozený pane, my nemáme na mysli, že byste se staral o hospodářství, nebo dělal jiné podřadné práce. Pojdte do rytířského sálu, vysvětlíme vám, co byste dělal.“ oznámil uctivě a podíval se na kastelána, protože pořád netušil, o co vlastně jde.

Mladík opatrně našlapoval na poraněnou nohu a na konci schodů do patra paláce měl pocit, že by se mohli zastavit a jednat tady. Ale kastelán mu naznačil, že by to nebylo vhodné. „Taky by to mohlo dopadnout podstatně hůř než zvrtnutým kotníkem.“ šeptl, když otvíral dveře do sálu.

Tady se pan Jindřich podezíravě rozhlížel. Všechno vypadalo jinak, než byl zvyklý. Ty erby sem rozhodně nenechal namalovat. Okna za něj byla zasklena malými neprůhlednými terčíky zalitými do cínu. Teď částečně chyběla. Takhle dopadne jeho hrad v budoucnosti?!

Posadili se do zděného výklenku u okna, kde před chvílí seděl kastelán s reportérem. Měli odsud výhled na celý kraj. Podle řeky uháněl vlak.

Velmož si ho chvíli nejistě prohlížel. Nic takového tu za něj nebylo. Po úbočí kopce vedla dolů k řece cesta, která následně mizela v lese. Obrátil se do místnosti. Na okamžik se oběma mužům zadíval do obličjeje. „Můj hrad je v hrozném stavu.

Zlepší-li to jeho vzhled, udělám, co bude v mé moci.“ oznámil a sepjál ruce.

„Pane Jindřichu, když si to tak vezmete, vy jste vlastně duch, který se nemůže dostat na onen svět, protože tady má nějaký úkol, nebo musí pykat za zločiny, které spáchal za svého života. Nám je celkem jedno, který z těchto důvodů na vás sedí. Jde jenom o to, abyste udělal něco pro svůj hrad.“ začal reportér a pohodlně si natáhl nohy. Než se stačil nadechnout, aby mohl pokračovat v rozvíjení své myšlenky, kastelán strhl šlechticovu pozornost na sebe. „Prostě jde o to, že já na web napíšu, že je v prohlídkách začleněno setkání s duchem prvního majitele Okolotočnicku. Vy si vlastně budete dělat, co chcete. Lidé vás jenom musí vidět.“

Urozený pán na něj nechápavě zíral. Proč by se měl předvádět před nějakým shromážděním poddaných? Jak tohle může pomoci Okolotočnicku?

„Pane kasteláne, tady je připojení na Internet?“ zeptal se reportér, jakmile bylo ticho. Tak přeci! On si hned myslel, že to tady tak špatné nebude. „Ve městě!“ odsekl kastelán nepříjemně. Mladík povytáhl obočí. Celou dobu se kastelán jevil jako docela příjemný společník, ale jen se tady objeví duch zakladatele hradu, už je takhle protivný!

Kastelán mávl rukou, aby dal najevo, že připojení na Internet je teď naprosto nepodstatná záležitost. „Nejdřív se musíme domluvit s urozeným panem Jindřichem!“ oznámil káravě a otočil se na ducha. „Asi nevěříte, že byste takhle mohl být hradu prospěšný. Je to přitom docela jednoduché. Nikdo z lidí ještě skutečného ducha neviděl. Ale teď mají tu možnost. Každý vás bude chtít vidět. Budou se sem sjíždět obyvatelé celých Čech. Ale než vás uvidí, samozřejmě budou muset zaplatit za prohlídku Okolotočnicku. Když nám pomůžete získat peníze, budeme mít šanci váš hrad víc zpřístupnit turistům. Provést archeologický výzkum. V tomhle sále pořádat přednášky o vaší době...“ Odmlčel se a podíval se na reportéra. Ten se znuděně díval z okna a cosi si škrтал v notýsku...

„Napadá vás ještě něco?“ zeptal se ho. Mladík pokrčil rameny. Co je mu do toho? On tu měl udělat reportáž. Hlavní myšlenky už měl, potřeboval to jenom sepsat a poslat šéfredaktorovi. Ale Internet se bude řešit až později! Zajímalo by ho, kdy se naposledy někdo podíval na oficiální stránky Okolotočnicku? To kdyby si vzal reklamní kampaň na starosti on.. Ušklíbl se a otočil se.

„Co by mě mělo napadat?“ zeptal se unaveně. Copak toho za jeden den neudělal dost?! Našel jim mučírnu, po které se pátrá už kdovíjak dlouho, má rozepsanou reportáž o hradu... Teď navíc nechtěl nic jiného, než se dostat na chirurgii, protože cítil, jak mu poraněný kotník natéká.

Kastelán mu to znovu tiše zopakoval. „Určitě by se dalo ještě něco vymyslet...“ uvažoval a zvedl se s oznámením, že si půjde odpočinout do svého pokoje. Jakub ho podezřívavě sledoval. Co se stalo? Proč najednou odchází? To ho vtom nechá samotného?! Přestože se znali jenom několik hodin, viděl v něm úžasného kolegu. Pokrčil rameny.

Mladík se opřel o jednu nohu a opatrně si stoupl. Kulhal sálem ke dveřím, provázený kastelánovým překvapeným pohledem. Kdo by to byl řekl, že si při hledání mučírny pohmoždí kotník?

Sedl si na dobovou postel ve svém pokoji. V notýsku našel prázdnou stránku a nerozhodně cvakal propiskou. Co by se na polorozpadlé zřícenině dalo dělat, aby se přilákal větší počet turistů? Setkání s duchem hradního pána není nic tak závažného, aby to vydrželo přitahovat pozornost déle, než pár měsíců. Ke zpřístupnění dobové mučírny byly potřeba peníze, které chyběly. Možná by šlo s obyvateli vesnice nacvičit představení z historie Okolotočnicku.

Všechny nápady si poznamenal a do poznámek si k nim napsal pozitiva a

negativa. O čem by asi mohli hrát? O oné neznámé zazděné krásce? A kde by sehnali kostýmy a rekvizity? Udělal si další poznámku. Možná by to šlo ušít? Ne, to by se moc prodražilo...

Na co dalšího by mohl turisty nalákat? Středověkou hospodu měli skoro všude. Možná by se mohl nějaké podrobnosti o hradě dozvědět od pana Jindřicha...

Najednou ho Okolotočník začal přitahovat. Bylo tu tolik záhad, které čekaly na rozluštění. Možná, kdyby v Oknu do minulosti působil jenom jako dopisovatel, mohl by se jim pokusit přijít na kloub a pak o svém pátrání napsat článek... Byl to bleskový nápad, který se mu okamžitě zalíbil. Musí se na to zeptat kastelána, ale byl si skoro jistý, že nebude protestovat. Úhledně popsaný list vytrhl z notýsku a vsunul ho pod dveře do kastelánova pokoje. Ještě ho neslyšel z patra odcházet.

Sedl si na nízkou stoličku a dal se do reportáže. Titulek nazval Tradiční prohlídka netradičně. Začal o jednotlivých legendách, které se o Okolotočníku vyprávějí, pokračoval návodem, jak se na hrad dostat, ale jako lákadlo prozradil i některé připravované akce jako Na kus řeči s hradním pánem, Jak se žilo ve středověku a Rytířské dny. Pravda, ještě nebylo úplně jisté, jestli se všechny plánované akce budou konat, ale to mu nevadilo. Článek byl prozatím nanečisto. Dá ho přečíst kastelánovi a společně pak opraví chybná data a další skutečnosti.

Na schodech zaslechl kroky. Vstal, článek vytrhl z notesu vydal se kastelánovi naproti. „Mám hotovou reportáž. Dám vám ji k odsouhlasení. Je tam návrh několika akcí, které by se tady daly uspořádat a ani by nebyly tak drahé.“ vysvětloval, zatímco kastelánovi podával hustě popsané listy.

„O čem by měla být akce Jak se žilo ve středověku?“ zeptal se kastelán se zájmem. „Nejde o nic jiného, než že si zdejší mládež rozebere role postav žijících na Okolotočníku v době jeho založení, budou předvádět své úkoly a každý povypráví návštěvníkům, jaké má pravomoce, jak se k takové práci dostal a třeba i nějaké zajímavosti.“ vysvětloval mladík ochotně. Kastelán přikývl. „A Rytířské dny?“ „Ty jsou možná ještě snadnější. Z kartonových krabic vystříhneme tvar erbu, který si každý bude moct vymalovat podle svého. Pak je můžeme použít na turnaj a další akce. Všichni zúčastnění si budou moci svůj rodový erb odnést domů...“ rozvíjel svůj nápad.

Kastelán se zatvářil pochybovačně a okomentoval to slovy, že by tahle akce byla příliš dětinská. „Ve stejnou chvíli by probíhala akce Na kus řeči s hradním pánem. Dospělí, kteří by si nechtěli vyrábět svůj erb, by si mohli jít popovídat s panem Jindřichem.“ dodal, aby byla informace kompletní.

Kastelán uznale pokýval hlavou. Za celá léta, co měl hrad na starosti, ho takovéhle zlepšení nenapadlo. A tenhle mladík na něj přišel za okamžik. „Nechtěl byste tu dělat průvodce?“ zeptal se ho napjatě.

Reportérovi zazářily oči. Přikývl. Slíbil, že to dá co nejrychleji vědět šéfredaktorovi. Kastelán se spokojeně usmíval. Rozloučili se a mladík šel sepsat dopis, ve kterém se omlouvá a navrhuje, že se rád stane dopisovatelem. Zítra na Okolotočník přijde Jakubův bratr a dopis i s reportáží odveze na poštu do nejbližšího města...

Slovo autora

Soubor povídek, které jste právě dočetli, vznikl v letech 2009 – 2012, což se na kvalitě jednotlivých textů výrazně ukázalo. Většina z nich prošla nejrůznějšími literárními soutěžemi, s různými umístěními, ale všechny mají jedno společné: nějakým způsobem byly inspirovány historií.

Ďábel v kostele vychází z české pověsti, podle které byl kněz přímo během mše zadáven psem, zároveň však s tímto příběhem spojuje anglické pověsti o Smrtonošovi.

Gombík patří mezi nejnovější povídky, vznikl letos v létě jako příspěvek do soutěže Skrytá paměť Moravy. Námětem byly archeologické nálezy ze slovanského hradiště v Mikulčicích a další osudy některých budov, ale příběhy jednotlivých míst a osob historie nedokázala.

Povídka Představa? Vznikla v červnu 2011, coby soutěžní dílo pro Náš kraj, soutěž každoročně vyhlašovanou Středočeským krajem. Původně měla být delší a obsáhnout víc míst Brandýsa nad Labem-Staré Boleslavi, po několika úpravách

vznikla nová verze, která se snaží ukázat alespoň jedno zajímavé místo a pověst z Polabí.

Přemysl Tvrdý nevznikl ani tak historickou inspirací, jako spíš zajímavou slovní hříčkou z hodiny českého jazyka. Dokonce by se dalo říct, že je trochu fantasy, a už je pak jenom na Vás, abyste si rozhodli, jak je to vlastně doopravdy.

Stalo se na Zlaté stezce je druhým nejstarším příběhem sbírky. Tato povídka byla napsána k výročí Zlaté stezky, které se slavila roku 2010. Vznikla vlastně jakýmsi „nabalováním“ na obraz rytíře obaleného blátem.

O svatém knížeti je vůbec nejstarší povídka sbírky. Vznikla jako soutěžní text k výstavě o středověku vyhlášené Moravským zemským muzeem v Brně. Jde o další z mnoha ztvárnění legendy o zavraždění svatého Václava.

Věž symbolů byla inspirována pověstí o Hlízové věži na Zvíkově. Některé kameny jsou označeny podivnými značkami, které nikdo nedokáže rozluštit.

Z historie Okolotočnicku byla podobně jako Představa? psána v několika verzích. Poslední z nich, zveřejněná v téhle sbírce, se zúčastnila literární soutěže Prvotiny 2010 vyhlášené Olomouckou knihovnou. Prostředí bylo inspirováno hradem Zvířetnice a název vznikl zkomolením Točnicku. Samotné nádraží je podobné Milovicím, ale je značně upravené.